SME TU

DOTYKY A SPOJENIA

DIVADELNÝ FESTIVAL / MARTIN / 19. 6. – 24. 6. 2023

33 INSCENÁCIÍ
Z **28** DIVADIEL
ZO **14** SLOVENSKÝCH A ČESKÝCH MIEST
11 PREDSTAVENÍ V HLAVNOM PROGRAME
5 PREDSTAVENÍ PRE MLADÉ PUBLIKUM
7 PREDSTAVENÍ V PROGRAME JUNIOR
22 RÔZNYCH DISKUSIÍ O DIVADLE

DOTYKY A SPOJENIA

DIVADELNÝ FESTIVAL / MARTIN / 19. 6. – 24. 6. 2023

Hlavným organizátorom festivalu
Dotyky a spojenia
je
Slovenské komorné divadlo Martin.

Záštitu nad festivalom prevzala
prezidentka Slovenskej republiky pani Zuzana Čaputová.

Záštitu nad Pracovným programom festivalu prevzala
ministerka kultúry pani Silvia Hroncová.

Festival podporili:
Fond na podporu umenia,
mesto Martin
a
Žilinský samosprávny kraj – zriaďovateľ SKD Martin.

SLOVENSKÉ KOMORNÉ DIVADLO

ŽILINSKÝ SAMOSPRÁVNY KRAJ

z verejných zdrojov podporil
Fond na podporu umenia

fond na podporu umenia

MARTIN

DOTYKY A SPOJENIA

patróni ... 8
príhovory ... 10
dramaturgická rada ... 12
analýza sezóny ... 14
analýza divadla pre mladé publikum ... 19

hlavný program

Nikdy Navždy / Divadlo Petra Mankoveckého ... 20
Palárik (a to jeho teátro) / Divadlo Jána Palárika v Trnave ... 22
Idioti / Národné divadlo Košice ... 24
SME KRAJINA: Príbehy ľudí, priehrady a času / Divadlo Jozefa Gregora Tajovského vo Zvolene ... 26
Woyzeck / Jókaiho divadlo v Komárne ... 28
Kocúrkovo / Slovenské národné divadlo ... 30
Terra Apathy / Divadlo Pôtoň ... 32
lokasté / Slovenské komorné divadlo Martin ... 34
Čajka / Divadlo z Pasáže Banská Bystrica ... 36
Tí druhí / Offline ... 38
Finále ... 40

junior

Hrubé čiary – true story / Divadlo Akadémie umení ... 42
Posledné pokušenie Krista / Divadlo Lab VŠMU ... 44
Hry pre dospelých / Divadlo Akadémie umení ... 46
Agatha / Divadlo Lab VŠMU ... 48
Judáš / Divadlo Lab VŠMU ... 50
La Musica / Divadlo Akadémie umení ... 52
Predajňa 044 / Martinské divadlo mladých ... 54

program pre mladé publikum

Stano a Zlá noha / Divadlo LUDUS ... 56
Zapísaný spolok slovenských a českých bábkarov uvádza: Zbojník a Gašparko / Bratislavské bábkové divadlo ... 58
A ako Antarktída / Bábkové divadlo Žilina ... 60
O nič nejde / Nové divadlo ... 62
Veľká cesta / Bábkové divadlo na Rázcestí Banská Bystrica ... 64

námestie popoludní

Kompost story / nevaDIvadlo ... 66
Mačky letia do Kanady / Divadlo TUŠ ... 68
Doktor Džejdžej / Divadlo spod Perinky ... 70
Lakiho mestečko / Divadlo ZkuFraVon ... 72
Rómske rozprávky / Divadlo SpozaVoza ... 74

večerné námestie

Na krásnom modrom... / Národné divadlo Brno ... 76
Bijouterrier ... 77
Zuzanka, neplač / Túlavé divadlo ... 78
Koncert pre Dana ... 79
Eva Pavlíková & Band ... 80

pracovný program

Diskusia s ministerkou kultúry ... 81
Finále ... 81
Diskusie s tvorcami, Študentská platforma ... 81
Eko-transformácia v slovenskom divadle ... 82
Platforma ... 83

bonusy

Púpätko / Divadlo Jána Palárika v Trnave ... 84
Spleť / Divadelné centrum ... 85
Môj skvelý brat Robinzon / ZUŠ Martin, divadelný súbor Drobátka ... 86
Gazdiná roba / Štúdio Pivnica ... 87
Antigona / workshop EDUdrama ... 88
Ako sa hľadáme: 30 rokov slovenskej republiky / výstava Divadelného ústavu ... 89
Fyzický storytelling / herecký workshop ... 90
Lakiho potulka / tvorivá dielňa pre deti ... 91
Andrea Bučko Band ... 92
SKD negatív ... 93
Jobusovky / Braňo Jobus deťom ... 94
Burza kníh ... 95
Podujatia Turčianskej galérie ... 96

PATRÓNMI
18. ROČNÍKA
FESTIVALU
DOTYKY A SPOJENIA
SÚ HEREČKA
DAB V NITRE
EVA PAVLÍKOVÁ
A DIVADELNÝ REŽISÉR,
PROF. **ĽUBOMÍR VAJDIČKA.**

Čo sa vám vybaví, keď sa povie Dotyky a spojenia?

Ľ. Vajdička: Inscenácia Romana Poláka v Martine, ale zároveň si hneď pomyslím, že názov festivalu bol šťastnou voľbou.

E. Pavlíková: Samozrejme, tiež sa mi vybaví festival v Martine a Polákova inscenácia, ktorú som mala to šťastie vidieť. Dotyky a spojenia – to je divadlo, tam sú dotyky a spojenia tela a duše, javiska a hľadiska.

Je festival dôležitý pre život divadla a divadelníctva na Slovensku?

E. Pavlíková: Konfrontácia divadiel, stretnutie divadelníkov a oslava divadla vo forme festivalu je nielen dôležitá, ale aj potrebná. Ešte stále je festivalov málo. Veľmi si cením, že Dotyky a spojenia fungujú už toľko rokov, že existujú a že sa uskutočnia aj tento rok. Veľmi vám držím palce.

Ľ. Vajdička: K tomu niet čo dodať.

Akú rolu, ak vôbec nejakú, zohráva umenie v našej spoločnosti?

Ľ. Vajdička: Na martinskom festivale je veľmi dôležité, že je otvorený. Ponúka veľa open air podujatí, vonku, s úplne voľným vstupom. Festival je tak skutočne určený pre divákov, pre občanov. Lebo divadlo vždy hrešilo tým, že sa stávalo aristokratickou, uzavretou inštitúciou. Aj tým, ktorí sa usilovali o divadlo pre ľud, to vždy vyšlo tak, že sa z toho stala exkluzívna záležitosť. Je dobré, že v Martine sa divadlo otvára ľuďom.

E. Pavlíková: Na festivale si každý určite nájde svoj program, ktorý ho zaujme. Možno sa nájdu ľudia, ktorí prídu prvý raz a práve na základe festivalových predstavení sa rozhodnú, že prídu aj na budúce. Som presvedčená, že divadlo má v spoločnosti dôležité miesto, lebo divadlo je súčasťou umenia a umenie zušľachťuje. Na ľuďoch, ktorí radi chodia do divadla, by to malo byť vidieť. A ja si myslím, že aj je.

Môže umenie meniť spoločnosť?

E. Pavlíková: Musí a malo by.

Ľ. Vajdička: Umenie môže meniť spoločnosť, je to jeho poslanie. Žijeme v dobe hroznej devastácie morálky národa a tam je pre umenie veľká úloha.

Je v moci umenia zvrátiť morálku spoločnosti?

Ľ. Vajdička: Zvrátiť túto situáciu nemôže len umenie, musí to byť kolektívne úsilie – od školstva po politiku, politikov osobne. Politika je vlastne v niečom umením. Čítal som nedávno priam žalostný článok Michala Havrana. Hovorí, že u nás politika nie je remeslo, ale príležitosť, ako sa pekne obliecť, sedieť v parlamente a brať za to prachy. A to je veľmi málo.

Prijali ste naše pozvanie stať sa patrónom a patrónkou festivalu Dotyky a spojenia. Prečo ?

Ľ. Vajdička: Považoval som si to za povinnosť.

E. Pavlíková: Ja som si to považovala za česť. Jednak preto, že na festivale budem s pánom profesorom Vajdičkom, ktorý je jedným z mojich najobľúbenejších režisérov. A tiež preto, že mám dlhoročný vrúcny, srdcový vzťah k martinskému divadlu a aj k festivalu Dotyky a spojenia.

Vážení kolegovia, ctení hostia,
milí festivaloví diváci,

náš spoločný divadelný sviatok – festival DOTYKY A SPOJENIA otvára svoj 18. ročník. V čase vrcholných príprav festivalu nás zastihla a šokovala nečakaná smutná udalosť, umrel náš kolega a priateľ Dano Heriban. Z našich pamäti a sŕdc však nikdy neodíde a v rámci programu festivalu mu venujeme špeciálny koncert v termíne, keď mal na pódiu stáť on.

Je pre nás veľkou poctou, že záštitu nad festivalom prevzala prezidentka Slovenskej republiky pani Zuzana Čaputová a našej žiadosti o prevzatie záštity nad Pracovným programom vyhovela ministerka kultúry pani Silvia Hroncová, s ktorou sa stretneme aj v pondelkovej diskusii.

Opäť rád a so všetkou vážnosťou využijem tento priestor na to, aby som poďakoval mojim kolegyniam a kolegom zo Slovenského komorného divadla Martin, pretože príprava takéhoto podujatia je doslova celoročná a vyžaduje si často nemalé úsilie nad rámec bežného pracovného času a pracovnej náplne, ďakujem členom dramaturgickej rady aj všetkým externým spolupracovníkom, divadelným tvorcom za ich invenciu, vôľu, silu a inšpiráciu tvoriť a divákom za priazeň, ktorú nám všetkým počas sezón aj na festivale prejavujú.

Veríme, že aktuálny ročník bude opäť v niečom špecifický, prinesie kvalitné inscenácie v Hlavnom aj Sprievodnom programe, Pracovný program plný nových informácií a impulzov. Ostali sme pri rozšírení programovej sekcie Junior, ktorá bude tento rok dokonca 6-dňová. Ožije Divadelné námestie hudbou, tancom i divadlom, festival si za svojím predstavením spolu s divákmi zájde aj do Zvolena.

Toto všetko je možné zrealizovať len vďaka ústretovosti Fondu na podporu umenia ako hlavného partnera, podpore od nášho zriaďovateľa – Žilinského samosprávneho kraja, dotácii z mesta Martin a finančnej, materiálnej aj mediálnej pomoci od našich partnerov.

Spolu s povestným „Zlomte väz!" prajem opäť skvelú a neopakovateľnú atmosféru, ktorá k divadelnému festivalu DOTYKY A SPOJENIA neodmysliteľne patrí, nech je náš festival oslavou tvorby a života a chvíle na ňom strávené sú naplnené radostnými stretnutiami s priateľmi, s divadlom a ako každý rok si želám aj dobré počasie pre všetky produkcie v exteriéri.

Vitajte!

Tibor Kubička,
riaditeľ festivalu Dotyky a spojenia

Toto sú už druhé Dotyky a spojenia, ktoré organizujeme počas strašnej vojny na Ukrajine. Prvé po vražde Matúša a Juraja v bratislavskej Teplárni. Pokiaľ ide o pandémiu, zdá sa, že sme sa postupne vrátili „do normálu". Pokiaľ ide o krajinu, o normále nemôže byť ani reč. Podľa jedného prieskumu GLOBSEC-u, v roku 2022 viac ako polovica občanov Slovenska verila konšpiračným teóriám. Každý druhý človek, teoreticky každý druhý divák v divadelnej sále.

Ak môže kultúra a umenie nejako prispieť k zmene, je to práve otváraním očí a uší, poukazovaním na problémy v spoločnosti, kladením ťažkých a nepríjemných otázok. Kultúrne festivaly sú tými miestami, ktoré spájajú a prepájajú ľudí, umožňujú im viesť diskusiu a konfrontovať sa navzájom, inšpirujú a nie konšpirujú – a v tom zohrávajú v spoločnosti podstatnú úlohu.

Festival Dotyky a spojenia sa už roky snaží čo najviac otvoriť verejnosti. Hráme divadlo pre všetkých a zadarmo v okolí námestia pred divadlom, cez deň aj večer. Organizujeme tvorivé dielne pre malé deti, ako aj workshopy dramatickej výchovy priamo v triedach na školách. Diskutujeme s tvorcami o tom, ako vznikala ich inscenácia, pričom otázky kladú aj diváci a diváčky v publiku. Ponúkame priestor odborníkom, aby v rámci verejnej diskusie vyjadrili svoj názor na festivalové inscenácie. Prvý kontakt detí s divadlom, vzdelávanie, odborné tematické diskusie, viac priestoru pre študentov a študentky divadelných škôl, prísne výberový program, divadlo pre mladé publikum, inscenácie zriaďovaných a nezriaďovaných divadiel, konštruktívne debaty a stretnutia divadelníkov a divákov, aj o tom je náš festival.

Všetkých nás potešilo, že nad 18. ročníkom festivalu prijala záštitu pani prezidentka Zuzana Čaputová a záštitu nad Pracovným programom prevzala pani ministerka kultúry Silvia Hroncová. Vnímame to ako ocenenie našej práce a potvrdenie, že zdieľame rovnaké hodnoty, medzi ktoré patrí dôležitosť kultúry a umenia v živote našej spoločnosti. Sme presvedčení, že umenie z nás robí citlivejších a vnímavejších ľudí. Snáď všetci, čo prídu do Martina, pošlú túto citlivosť a kritické premýšľanie ďalej. Koncom septembra ich budeme veľmi potrebovať.

Monika Michnová,
programová riaditeľka festivalu

P. S.: V piatok 23. júna mal mať na festivale koncert Dano Heriban. Namiesto toho uvedieme v ten istý večer Koncert pre Dana. Je nám veľmi ľúto, Dano, že si odišiel. Budeš nám tu chýbať.

Lenka Dzadíková
(zostavila Program pre mladé publikum) teoretička divadla a kritička. Pracuje v Divadelnom ústave, je členkou platformy *MLOKi*. Zameriava sa na tvorbu bábkových divadiel a divadelnú tvorbu pre deti. Publikuje v zborníkoch, tlači, internetových časopisoch aj v reláciách Slovenského rozhlasu.

Barbora Forkovičová
divadelná kritička.
V súčasnosti pôsobí ako odborná redaktorka časopisu *kød – konkrétne ø divadle* . Divadelné recenzie publikuje aj na platforme MLOKi.

Róbert Mankovecký
dramaturg Slovenského komorného divadla Martin a hudobný skladateľ, zakladajúci člen festivalu Dotyky a spojenia.

Monika Michnová
dramaturgička Slovenského komorného divadla Martin, zakladajúca členka festivalu Dotyky a spojenia. V súčasnosti pôsobí ako programová riaditeľka festivalu a vedie jeho dramaturgickú radu.

Zuzana Timčíková
divadelná teoretička a kritička. V súčasnosti pôsobí ako vedecká pracovníčka v Centre vied o umení Slovenskej akadémie vied. Publikuje v odborných i vedeckých časopisoch, zborníkoch. Divadelnými recenziami prispieva do časopisu *kød*, platformy *MLOKi* či *Monitoringu divadiel na Slovensku*.

SEZÓNA S POSTCOVIDOVÝM SYNDRÓMOM?

Konečne sme sa dočkali sezóny, ktorá nás prinavrátila k predpandemickému štandardu – návšteve divadiel bez rúšok a kapacitných obmedzení. Na zlé sa vraj rýchlo zabúda a na nové ľahko zvyká. Zdá sa, že divadelný život sa opäť plne znormalizoval, nikto nám už nediktuje, aký počet sedadiel môžeme obsadiť či aký veľký odstup si musíme od seba vzájomne držať. Stihli sme však vôbec pomenovať, čo sa zmenilo? Aký dopad malo toto dvojročné narušenie kontinuity divadelnej činnosti na tvorbu a jej aktérov? Trpí divadlo nejakým postcovidovým syndrómom? A čo divák? Rastie túžba po zážitku alebo čelíme úbytku diváckej návštevnosti? Vojna na Ukrajine roztvorila ďalšiu množinu faktorov, aj keď zatiaľ málo rozoberaných, ktoré majú priamy aj nepriamy dopad na divadelnú činnosť. Od samotnej umeleckej reflexie tohto konfliktu až po finančnú nestabilitu tvorcov, inštitúcií aj potenciálnych divákov. Inflácia sa totiž dotkla aj služieb v kultúre a nárast cien vstupeniek na divadelné predstavenia zas našich peňaženiek. Je zrejme otázkou času, kedy pod tlakom ekonomickej krízy začne návštevnosť divadiel klesať. Možno by bolo načase rôznorodé dojmy a domnienky konečne overiť relevantnými dátami (aj kvalitatívnymi) a výskumom publika, ktorý by priniesol presnejšie informácie, než len to, ako často ľudia (ne) chodia do divadiel. Kým sa tak stane, môžeme dúfať, že chuť investovať do kultúrneho zážitku ešte v rebríčku hodnôt úplne neklesla na posledné priečky. Vysoká divácka návštevnosť na divadelnom festivale Dotyky a spojenia je toho dôkazom a veríme, že tento trend sa potvrdí aj na najbližšom ročníku, napriek tomu, že stále žijeme komplikovanú dobu.

Pocitové turbulencie, frustrácie, trápenia, bolesti, nevyriešené traumy a vnútorné boje zviazané s existenciou človeka v súčasnom, destabilizovanom svete predstavovali jeden z dostredivých okruhov tém, po ktorých divadlá a tvorivé tímy v uplynulom období siahali. Potrebu hovoriť o vnútornom rozpoložení človeka a vnímať duševný stav, v ktorom sa ocitol, preto reflektuje aj tohtoročný hlavný festivalový program. Inscenácia Divadla Petra Mankoveckého *Nikdy Navždy* v réžii Mariána Amslera prináša tému hodnotovej neukotvenosti jedinca trpiaceho osamelosťou a odcudzením v medziľudských vzťahoch. Kolektív DPM hrou súčasného nemeckého dramatika Falka Richtera pokračuje v dramaturgickej línii zachytávajúcej existenciálne traumy človeka 21. storočia, pričom často ide práve o súčasníka generácie samotných tvorcov. Päť postáv, ktorých osudy sa v inscenovanom príbehu vzájomne prelínajú, nám tak trochu pripomína rozorvaných romantických hrdinov. Svoje bytie postavili na maximalizácii túžob a snov, no neschopní tieto ciele dosiahnuť blúdia v nekonečnom kruhu frustrácie z ich nenaplnenia. Prahnú po stabilite v životoch a blízkosti s človekom, paralyzovaní vnútornými „démonmi" však nedokážu tieto potreby naplniť. Tému hľadania opätovného spojenia človeka s človekom ako podstaty nášho bytia vo viac metaforickej i hyperbolickej rovine otvára aj inscenácia v réžii Jozefa Vlka *Tí druhí*, tiež zaradená do hlavného festivalového programu. Autorka hry Michaela Zakuťanská, generačná vrstovníčka tvorcov DPM, rovnako pociťuje „dusno" vo vnútornom svete človeka, ako aj v medziľudských vzťahoch. Na rozdiel od jej kolegov, ktorí siahli po dramatickej predlohe, ona sebavyjadrenie nachádza v autorskej výpovedi. Svojím viacvrstevnatým textom nás sprevádza širokou škálou tém a motívov (od šírenia dezinformácií cez spoločenskú polarizáciu až po nefunkčné vzťahy, vzájomné neporozumenie a nenávisť), ktoré prepája až priam absurdným spôsobom. Divadlo Alexandra Duchnoviča v Prešove uvedením Čechovovho *Ivanova* v réžii Svetozára Sprušanského dokazuje, že nepokoj jednotlivca a jeho nesúlad s dobou, ktorú žije, nie je výsadným dramaturgickým fenoménom jednej generácie tvorcov. Naopak, postava Ivanova, ktorú v rusínskom divadle stvárnil Jevgenij Libežňuk, pripomína, že pocit zbytočnosti existencie a strata kontaktu s okolitým svetom, ktorý už nedáva zmysel, má v našej spoločnosti večne silnú rezonanciu. Uplynulá sezóna potvrdzuje, že „in" sa stáva práve hľadanie tém a dramatických titulov, ktorých hrdinovia sú depresívni, frustrovaní, nespokojní, ubolení a v tomto duševnom marazme hľadajú úniky z tak ťažko prijímanej reality. Hlavné postavy ďalšej festivalovej inscenácie *Idioti* z Národného divadla Košice v snahe uniknúť pred vlastným životom predstierajú mentálne postihnutie. Hrou na zdravotne znevýhodnených provokujú spoločnosť a svojím nonkonformným správaním zároveň skúmajú reakcie okolitého sveta na túto inakosť. Režisér Ján Luterán v spolupráci s dramaturgom Mirom Dachom vytvorili adaptáciu rovnomenného filmového diela dánskeho režiséra Larsa von Triera. V totožnom režijno-dramaturgickom tandeme vznikla v sezóne 2022/2023 ešte jedna inscenácia zaoberajúca sa problematikou úteku z reality. Divadelná adaptácia nórskeho románu *Doppler* od Erlenda Loeho v Bábkovom divadle Žilina však na túto tému poukazuje s humorom a nadhľadom. Presne taká je totiž aj samotná literárna predloha. Rozprávanie o mužovi, manželovi a otcovi rodiny, ktorý sa, prežívajúc krízu identity, presýtený hyperkonzumným a povrchným spôsobom života rozhodne opustiť rodinu a odíde sám žiť do lesa, je nabité ironiou a absurdnosťou situácií v duchu drsnej severskej komiky. O ceste úniku zo života v tej najradikálnejšej podobe hovorí aj jedna z inscenácií Slovenského národného divadla, tvorcami označená ako „mĺkvy, hyperrealistický experiment", v ktorom divák sleduje paralelné nonverbálne a na obraze postavené konanie troch žien vyrovnávajúcich sa s neúnosnosťou vlastného bytia. Hru nemeckého dramatika Franza Xavera Kroetza *Koncert na želanie* pre Slovenské národné divadlo naštudovala česká režisérka Kamila Polívková a v kontexte dramaturgie divadla ide o jeden z dvoch (navyše približne len týždeň po sebe uvedených) diváckych náročných projektov. Práve *Koncert na želanie* bol vážnym adeptom do festivalového programu, napokon sme sa rozhodli pre divácky zrejme ešte odvážnejšie *Kocúrkovo*.

Inscenácia Mestského divadla Žilina *Rozhovor s členkou kultu* v réžii Petry Fornayovej podľa rovnomennej knižnej predlohy Márie Modrovich je jednou z ďalších javiskových realizácií skúmajúcich možnosti, no predovšetkým príčiny úniku zo skutočnosti, v ktorej žijeme. V tomto prípade ide skôr o transformáciu reality a vytvorenie jej alternatívnej verzie, od tej pôvodnej zásadne odlišnej. Členky „kultu", teda hlavné hrdinky prozaického diela a žilinskej inscenácie, už totiž nezniesli tlak a očakávania okolia, odmietli sa prispôsobovať požiadavkám ostatných a akceptovať spoločnosťou nastavené, no pre ne samotné v mnohom obmedzujúce vzorce spôsobov života a podobne ako Doppler, aj ony zanechávajú rodiny, deti, manželov a kariéry a odchádzajú žiť do lesa, aby nanovo definovali hranice svojej vnútornej slobody. Hľadanie osobnej voľnosti a šťastia, definovanie si vlastnej identity prostredníctvom zvolenia si inej, alternatívnej cesty v živote rieši tiež inscenácia Divadla z Pasáže *Čajka*, ktorú sme vybrali aj do festivalového programu. Ide totiž o jednu z mála inscenácií tejto sezóny, ktorá aj vďaka svojmu poeticky a výtvarne štylizovanému jazyku konečne do víru pomenovávania ťažkých diagnóz duševného stavu jedinca prináša posolstvo nádeje. Kým v prípade *Čajky* a v kontexte celkovej tvorby divadla a členov jeho hereckého súboru sa idea „hľadačstva" interpretuje skôr z pohľadu témy inakosti, *Rozhovor s členkou kultu* kladie otázky o slobodných rozhodnutiach človeka univerzálnejšie, a zároveň ich modelovo rozvíja na príklade špecifík vyplývajúcich z postavenia žien v spoločnosti.

Práve Mestské divadlo v Žiline túto sezónu osobitne prejavilo záujem o inscenovanie domácich literárnych textov ženských autoriek, v príbehoch ktorých silnie hlas ženy. Z dramatizácie literárneho debutu Nicol Hochholczerovej *Táto izba sa nedá zjesť* až priam kričí. Monodráma v hereckom podaní Ivety Pagáčovej a v réžii Eduarda Kudláča hovorí otvorene a drsným jazykom o zneužívaní neplnoletého dievčaťa starším mužom. Hlas ženy a jej odvaha hovoriť o neľahkých skutočnostiach sa ozýva aj z mnohých iných divadiel a regiónov. Tabuizovanú tému zneužívania (napríklad aj dieťaťa rodičom) a z toho plynúce ťažké psychické traumy cez príbeh duševne chorej ženy odvážne otvára aj inscenácia košického divadla Na Peróne *Dievča z morského dna*, ktorá vznikla podľa hry Jany Bodnárovej. Autorská performatívna esej *Katalyzátor_stability* v réžii Alexandry Bolfovej, uvedená v kultúrnom centre P*AKT, je zas priamou reakciou na mocenské snahy politických reprezentantov obmedziť

interrupčné práva žien. Črtá sa snaha o nový, súčasným ženským pohľadom uchopený výklad mýtických príbehov či klasických diel pôvodne písaných mužmi. Hra Uršuly Kovalyk *peneLopa*, uvedená v Bábkovom divadle na Rázcestí v réžii Ivety Škripkovej, ponúka žensky emancipovanejšiu interpretáciu gréckeho mýtu o Penelope, vzornej a vernej manželke Odysea, na ktorého dvadsať rokov čakala, kým sa vráti z vojny. Náznak ženskou optikou nazeraného výkladu Tolstého diela o mužovi, ktorého žiarlivosť privedie k zločinu, sa usilovali vniesť do inscenácie *Kreutzerova sonáta / Čia vina?* aj tvorcovia z Mestského divadla Žilina. Kritiku manželstva z pohľadu muža tu čiastočne obohacujú aj o verziu manželky. Silnú ženskú hrdinku ponúka inscenácia *Nevesta*, ktorá v Divadle ASTORKA Korzo ´90 vznikla adaptáciou rovnomennej novely Ladislava Grosmana. Po tejto predlohe siahlo aj Divadlo Andreja Bagara v Nitre, ktoré inscenáciu v réžii poslucháčky Vysokej školy múzických umení Martiny Havierovej uvádza pod názvom *Nevesta alebo Zdá sa, že hrmí*. Dej zasadený do obdobia Slovenského štátu sa sústredí na osud hlavnej predstaviteľky krajčírky Lízy, starej dievky a na svoju dobu emancipovanej ženy s odvážnymi názormi na lásku, vzťahy a manželstvo, ktorú rodičia napokon aj tak narýchlo vydajú, aby ju ochránili pred deportáciou. Téma židovského holokaustu je v Grosmanovej novele a teda v oboch inscenačných spracovaniach vyjadrená skôr náznakovo a pozornosť sústredí práve na ženský aspekt problematiky. Zápletka tu totiž spočíva v tom, že všetky slobodné ženy sa musia registrovať na odchod na nútené práce (transporty). Príbeh židovského zápasníka Imricha Lichtenfelda, rovnako zasadený do predvojnového a raného vojnového obdobia vo vtedajšom Prešporku, spracovalo Divadlo P. O. Hviezdoslava v inscenácii *Pressburger Fight Club* v réžii nového umeleckého šéfa divadla Gejzu Dezorza. Pripomínanie udalostí či výrazných osobností našej minulosti patrí k podstate divadla ako takého – často na základe ich reflexie dokáže nachádzať paralely so súčasnosťou a poukázať na opakujúce sa (nezdravé) paradigmy. „Marat, čo sa to z našej revolúcie stalo," vyčítavo spieva skupina hercov v inscenácii *Marat/Sade* uvedenej v réžii Vladimíra Strniska v Národnom divadle Košice. Autor divadelnej hry Peter Weiss túto výčitku modelovo formuloval na príklade Veľkej francúzskej revolúcie. To, že jej odkaz je vskutku nadčasový, potvrdzujú aj naše národné dejiny 20. či dokonca 21. storočia. Tú istú otázku si totiž môžeme klásť aj vyše tridsať rokov po nežnej revolúcii či päť rokov po tom, ako sme nahnevaní a odhodlaní bojovať stáli na námestiach po vražde Jána Kuciaka a Martiny Kušnírovej.

Do programu tohtoročného festivalu sme vybrali aj dve inscenácie, ktoré pripomínajú pôsobenie a tvorbu významných slovenských dramatikov a zároveň dokážu komentovať aj našu súčasnosť. *Kocúrkovo* Slovenského národného divadla v čase svojej premiéry vyvolalo nezvyčajne búrlivé reakcie publika. Inscenácia si našla svojich fanúšikov, no aj neprajníkov, ktorým sa zdalo, že autorské duo Peter Pavlac a Rastislav Ballek (ktorý je aj režisérom inscenácie) si až príliš dovolilo siahnuť na takú „klasiku", akou je *Kocúrkovo* – hra, premiérou ktorej datujeme vznik slovenského neprofesionálneho divadla. Pavlac s Ballekom totiž vytvorili text, ktorý okrem samotnej hry *Kocúrkovo* využíva aj ďalšie texty Jána Chalupku a v inscenácii tak ponúkajú divákom samostatné dielo, ktoré v duchu chalupkovskej satiry podáva správu aj o dnešnom Slovensku. Ich interpretácia sa výrazne odlišuje od starších spracovaní, jej výpoveď sa však nesie v duchu pôvodného autorovho zámeru poukazovať na neduhy v slovenskej spoločnosti a podčiarkuje tak nadčasovosť Chalupkových diel (či nemennosť našich národných charakteristík?). Ďalším výrazným slovenským dramatikom 19. storočia, ktorý sa v tejto sezóne objavil na javisku, je Chalupkov súčasník Ján Palárik. Trnavské divadlo, ktoré v názve nesie dramatikovo meno, pripravilo autorskú inscenáciu zachytávajúcu jeho život s dôrazom na národno-obroditeľské aktivity. *Palárik (a to jeho teátro)* z pera Jakuba Nvotu, ktorý text aj režíroval, poukazuje najmä na snahy katolíckeho kňaza povzniesť a kultivovať slovenský národ. Mnohé z národných čŕt, ktoré Palárik kritizoval (alkoholizmus, zadubenosť a nevzdelanosť), však v istej forme pretrvávajú aj v súčasnosti, a tak je boj (pre mnohých nepohodlného) kňaza-intelektuála za vznešenejšie zajtrajšky stále aktuálny, pre Slovensko až príznačný. Podobne aj v *Rozsobášoch* Divadla Andreja Bagara v Nitre môžeme sledovať vzorce správania a vytvárania vzťahov, ktoré majú korene už v predošlých storočiach a nevyhnutne ovplyvňujú aj súčasnú slovenskú spoločnosť. Inscenácia, ktorej predloha je dramatizáciou niekoľkých poviedok Boženy Slančíkovej-Timravy prináša obraz slovenskej dediny, prehovára k nám však súčasným jazykom. Skvele zohraný ansámbel nitrianskeho divadla ponúka vhľad do vzťahov plných napätia, nenávisti, chamtivosti, ale aj vášne a nádeje a zároveň vyzdvihuje autorku, ktorá tieto pomery dokázala brilantne zaznamenať vo svojich dielach.

V tomto roku si pripomíname vznik samostatnej Slovenskej republiky a tým zároveň aj rozdelenie Československa. Pri tejto príležitosti vzniklo už spomenuté *Kocúrkovo* SND, ale aj inscenácia *Zapísaný spolok slovenských a českých bábkarov uvádza: Zbojník a Gašparko*, na ktorej Bratislavské bábkové divadlo spolupracovalo so známym českým bábkovým Divadlom Drak z Hradca Králové. Inscenácia plná vtipu v textovej aj formálnej rovine pre deti (aj dospelých) pracuje so stereotypmi o oboch národoch a láskavým humorom tak reflektuje nielen predsudky a naše národnostné charakteristiky, ale aj dlhoročné spojenectvo s naším „bratským národom". Slovenské komorné divadlo Martin si 30. výročie rozdelenia Československa pripomenulo symbolickou spoluprácou s českým partnerom – do festivalového programu sme zaradili aj inscenáciu *lokasté*, ktorú vytvorilo spolu s Divadlom Komedie (Městská divadla pražská). Na rozdiel od tvorcov bábkových divadiel sa sústredili na univerzálnejšiu tému – postavenie ženy v spoločnosti od čias antických mýtov až po súčasnosť. Až provokatívne ju pritom spracoval muž – režisér Lukáš Brutovský, ktorý k inscenácii napísal aj textovú predlohu. Tá v nečakaných prienikoch trefne prepája antický svet s dnešnou realitou a je akýmsi odhalením a ironickým komentárom toxickej maskulinity tiahnucej sa naprieč stáročiami a jej vplyvu na našu súčasnú spoločnosť. Text v interpretácii dvojice hercov na javisku naberá svižný spád aj naliehavosť vo vypointovaných momentoch. *lokasté* bola prvou inscenáciou SKD Martin v sezóne 2022/23, ktorá má podtitul Re:cyklus. Okrem sústredenia sa na výrazné ženské postavy a tematickú previazanosť uvádzaných titulov v nej divadlo zdôrazňuje udržateľnosť v tvorivom procese. V dôsledku toho okrem iného zredukovalo počet premiér zo zvyčajných štyroch na tri a všetky inscenácie sezóny zároveň využijú rovnakú scénografiu Pavla Boráka.

Klimatickú zmenu ako priamy dôsledok ľudskej činnosti prakticky aj tematicky reflektovali viaceré divadlá. Divadlo Jozefa Gregora Tajovského vo Zvolene už pred niekoľkými rokmi (2021) predstavilo svoj projekt Zelená scéna, v rámci ktorého zavádza rôzne opatrenia smerom k udržateľnosti. V tejto sezóne do jeho repertoáru pribudla inscenácia *SME KRAJINA: Príbeh ľudí, priehrady a času*. Režisérka Petra Tejnorová v nej vychádza z príbehu vodnej priehrady Slatinka, ktorá mala vyrásť na mieste rovnomennej dediny. Plánovaná výstavba však okrem nutnosti vysťahovania obyvateľov ohrozovala aj tamojšiu oblasť so špecifickou faunou a flórou. Vo forme inscenácie, ktorá presahuje divadelné javisko smerom k divákom, tvorivý tím zdôrazňuje niekoľko rovín kauzy Slatinka – no najmä tú občiansko-politickú a vyzdvihuje úsilie ekoaktivistov, ktorým sa aj napriek absurdným a niekoľko desaťročí trvajúcim štátnym či politickým machináciám podarilo odvrátiť jej vznik. Na konkrétny environmentálno-spoločenský problém zo slovenskej histórie sa zameralo aj Divadlo Pôtoň v inscenácii *Terra Apathy*. V nevšednej javiskovej forme, ktorú tvorivý tím pomenoval industriálne eko-oratórium sprostredkujú príbeh obce Horné Opatovce, ktorá bola pre viac než kritickú ekologickú situáciu spôsobenú hlinikárňami v neďalekom Žiari nad Hronom uznesením vlády Československej socialistickej republiky zlikvidovaná a vymazaná z mapy. Miestami až apokalypticky znejúci príbeh je znepokojujúcou správou o spôsobe, akým sa Slovensko vyrovnalo s environmentálnou katastrofou, kedy sa namiesto riešenia problém vymazal. Divadlo Pôtoň inscenáciou nadväzuje na svoju dlhodobú dramaturgickú líniu dokumentárneho divadla, v ktorej sa venuje zabudnutým alebo tabuizovaným témam a odkrýva tak naše „nechcené" dejiny.

Sú témy, ktoré by sme najradšej nemuseli reflektovať, no vývin svetových udalostí nám ich nevyhnutne prinavracia do stredu pozornosti. Patrí medzi ne aj vojna, ktorá sa v minulom roku dostala do našej bezprostrednej geografickej blízkosti. Ruská vojenská agresia na Ukrajine spochybnila našu bezpečnosť, a kým u časti obyvateľstva upevnila postoje a vieru v hodnoty západného sveta, iní sa priklonili k opačnému názorovému spektru. Aj táto udalosť tak podnietila nezhody medzi obyvateľmi Slovenska, no predovšetkým spochybnila mnohé dovtedajšie istoty a donútila nás prehodnotiť či upevniť svoje názory a postoje. Ani divadlo ako médium so schopnosťou zrkadliť súčasnosť nemohlo ostať voči vojne za našimi hranicami, ktorá ich však už dávno prekročila svojimi následkami, nevšímavé. Slovenské národné divadlo na tieto udalosti zareagovalo medzi prvými – inscenáciou *24*. Tvorivý tím iba pár mesiacov po začiatku vojny spracoval prvé informácie, reakcie, príbehy ľudí aj dojmy z diania na Ukrajine do javiskového tvaru, v ktorom sa zhmotnil najmä zmätok, strach a súcit vládnuce slovenskej spoločnosti v danom čase. Oveľa univerzálnejšie a apelatívnejšie v porovnaní s *24*, ktorá svojím obsahom ostáva v rovine „zeitstücku", vyznieva inscenácia Slovenského komorného divadla Martin *Hekuba*. Treba povedať, že medzi vznikom týchto inscenácií ubehlo trištvrte roku, čas, ktorý mnohé hrany obrúsil a dovolil tvorcom pozrieť sa na situáciu s odstupom. Martinská inscenácia je tak predovšetkým o sile a odvahe ženskej protagonistky Hekuby, ktorá je kráľovnou vo vojne porazenej Tróje. Témy vojenskej agresie, násilia a zla tvorcovia otvárajú prostredníctvom príbehu z mytológie v osobitej interpretácii aj forme írskej dramatičky Mariny Carr. Opisované hrôzy vojnového vyčíňania na nás pôsobia o to silnejšie – aj bez explicitne vyjadreného prepojenia s dneškom.

Témy vplyvu a významu moci a jej vzťahu k jednotlivcovi nachádzame v mnohých variáciách v tvorbe niekoľkých divadiel. *Woyzeck* Jókaiho divadla v Komárne je pochmúrnym obrazom života, v ktorom je človek iba nástrojom vyšších inštancií; kráča stále vpred, no zostáva na jednom mieste. Či ho ovplyvňuje a utláča totalitná politická moc alebo iné, napríklad ekonomické faktory v slobodnom štáte, nie je isté. Košické divadlo v spolupráci s Tabačkou Kulturfabrik prinieslo realizáciu hry Jána Mikuša *Otočte kone! (Smrť Jozefa Chovanca)*, ktorá na základe témy policajnej brutality odhaľuje nielen podoby represie štátnej moci. Inscenácia zaujala aj zapojením rôznych aktérov, napríklad zástupcu Amnesty International či študentov košického konzervatória. Slzy Janka Borodáča sa na problematiku nadvlády a nátlaku na človeka pozreli cez teóriu a výskum – inscenácia *Pop animal* je javiskovým skúmaním známeho stanfordského väzenského experimentu. Nastoľuje dodnes dráždivú otázku, čoho všetkého je človek schopný pod nátlakom. Manipulácia a túžba vládnuť je aj hlavným motívom Shakespearovej klasiky *Macbeth*, ktorú v tejto sezóne v SND režíroval Martin Čičvák. Poukazuje najmä na primitívnosť zla, ktoré sa stupňuje s čoraz väčším ziskom moci – jav, ktorý nemusíme hľadať ďaleko. Inscenácia súčasným jazykom prehovára o schémach, ktoré aj naprieč storočiami ostávajú nemenné.

Ak sa vrátime k otázke, či aktuálna divadelná sezóna trpí postcovidovým syndrómom, vidíme, že témy, po ktorých tvorcovia a divadlá siahli, skôr poukazujú na to, že naša spoločnosť už dlhodobo trpí iným syndrómom – neschopnosťou poučiť sa z chýb minulosti, ktoré zatieňujú aj našu prítomnosť. Pocity osamelosti, odcudzenia, neporozumenie vo vzťahoch, vnútorná nespokojnosť, frustrácia a strach tu boli aj pred pandémiou koronavírusu. Nestabilita, ktorú pandémia priniesla, tieto pocity ešte viac zintenzívnila, no zároveň sú to symptómy, ktoré sme poznali aj dávno predtým. Toto všetko, s presahom do spoločenských aj intímnych tém odráža aj festivalový program.

Pozývame vás na tohtoročný festival Dotyky a spojenia, počas ktorého si budete môcť pozrieť nielen desiatku inscenácií podľa výberu dramaturgickej rady, ale aj oveľa viac v programe pre mladé publikum a v sprievodnom programe. Zároveň vás však chceme pozvať do divadla – kedykoľvek a kdekoľvek. Budeme rady, ak vám tento sprievodca divadelnou sezónou 2022/23 poslúži ako inšpirácia a využijete ho pri plánovaní návštev divadla počas celého roka, aj mimo festivalu.

Barbora Forkovičová a Zuzana Timčíková,
členky dramaturgickej rady festivalu Dotyky a spojenia

VEDIA DIVADELNÉ TUČNIAKY O TOM, ŽE SA TOPIA ĽADOVCE?

Aj tento rok sa v inscenáciách pre deti predstavila plejáda zvieracích hrdinov a hrdiniek – pĺšik, rosnička, bocian, medveď, kocúr, ryby, králik, medúza a k tomu množstvo tučniakov. Prítomnosť zvierať v inscenácii však neznamená automaticky, že ide o „rozprávočku". *A ako Antarktída* (Bábkové divadlo Žilina) je vizuálne lákavá divadelná encyklopédia. *Veľká cesta* (Bábkové divadlo na Rázcestí, Banská Bystrica) je skutočne inkluzívne dielo – inscenačný tím vzal na zreteľ možnosti vnímania rôznych detí so špeciálnymi potrebami (nepočujúce, nevidiace) a dokáže ich spojiť v jednom čase v jednom hľadisku. *Medveď Wojtek* (Staré divadlo Karola Spišák v Nitre) zobrazuje príbeh skutočného zvieraťa, ktoré bolo súčasťou roty poľských vojakov počas druhej svetovej vojny, starnúci kocúr dá *Rojkovi* z rovnomennej inscenácie nitrianskeho Nového divadla dôležitú lekciu do života a medúzka (*O medúzke*, Bábkové divadlo na Rázcestí, Banská Bystrica), ktorá sa odlišuje tvarom tela, nájde svoju hodnotu a prestane sa hanbiť za inakosť.

Zaujímavé poznatky priniesla aj *Snehulienka a sedem trpaslíkov* (Bábkové divadlo Žilina), v ktorej sa hovorí o rodovej rovnosti, či inscenácia *Sen* (Divadlo Štúdio tanca, Banská Bystrica), z ktorej sa dozvedáme, čo sa deje s mozgom v spánku.

Divadlá tvoria pre deti všetkých vekových kategórií – od batoliat, pre ktoré Divadlo Jána Palárika v Trnave pripravilo inscenáciu *Púpätko*, cez tvorbu pre predškolské a školské publikum až po (aj tento rok hojne zastúpenú) tvorbu pre nástročných. *Stano a zlá noha* (Divadlo Ludus Bratislava) je vlastne sociálna dráma, *O nič nejde* (Nové divadlo, Nitra) apelatívna interaktívna šou, *Peter a Lucia* (Divadlo Ludus Bratislava) je experimentálnym zobrazením známej novely o prvej svetovej vojne, *Dospelosť* (Divadlo Ludus Bratislava) sa pokúša priblížiť sa nástročným a s podporou psychologičky „počúvať dospievanie pozorne". *Fantomas* (Divadlo P. O. Hviezdoslava, Bratislava) ako tretia časť cyklu venovaného generácii Z sa venuje dezinformáciám a manipulácii v online priestore. *Hrôzostrašné príbehy strýka Montaguea* (Divadlo Jonáša Záborského, Prešov) zas pracuje s napätím a strašidelnosťou. Združenie Med a prach uviedlo v Divadle Ludus performance lecture *Sacrum*.

Špecifická je inscenácia *Zapísaný spolok slovenských a českých bábkarov uvádza: Zbojník a Gašparko*. Bratislavské bábkové divadlo zareagovalo na výročie vzniku samostatnej Slovenskej republiky či lepšie povedané na výročie rozpadu Československa. Keď na začiatku januára 2023 vysielala Jednotka RTVS nie veľmi vydarený a toporný galavečer s účasťou politickej vrchnosti SR aj ČR, mali už Bratislavské bábkové divadlo a královohradecké Divadlo Drak hotovú spoločnú inscenáciu reflektujúcu toto výročie „zdola". V hľadisku už nesedeli politici a na javisku boli zástupcovia pospolitého ľudu – Jánošík a Gašparko.

Z ponuky slovenských divadiel pre deti a mladé publikum vyplýva, že tvorcovia a tvorkyne často berú inscenáciu ako príležitosť na otvorenie závažných tém, na priblíženie sa deťom rôzneho veku. Najmä nástroční, ktorí citlivo vnímajú klimatickú krízu či boj za ľudské práva, môžu návštevu divadla brať ako výzvu na dialóg. V aktuálnych inscenáciách sa hovorí o psychickom zdraví a vidieť sa dá aj personifikovaná plaziaca sa klimatická úzkosť. Inscenácie pre deti a nástročných sa často oplatí vidieť aj dospelým – pre ich estetické aj obsahové kvality. Tieto diela sú neraz burcujúce, nútia prehodnocovať zažité, dojímajú, rozosmievajú alebo sú zdrojom nových informácií. Inscenácií, kde neplatí, že pre deti je „iba", sú už v prevahe.

Lenka Dzadíková,
dramaturgička programu Pre mladé publikum

choreografia: Stanislava Vlčeková
scéna a kostýmy: Laura Štorcelová
svetelný dizajn: Róbert Mačkay
hudba: Kristína Smetanová
produkcia: Karolína Kováčová
vizuál: Ľuboš Kotlár
fotografie: Barbora Podola
v zákulisí (pomoc pri tvorbe): Sebastián Komáček (scéna), Dorota Holubová (projekcia), Silvia Zrebná (kostýmy), Alžbeta Vrzgula (text)

preklad, úprava, réžia: Marián Amsler

hrajú:
Edita Koprivčevic Borsová, Lenka Libjaková, Katarína Andrejcová, Šimon Ferstl, Jakub Jablonský, Kristína Smetanová

Premiéra: 3. 12. 2022
Pre divákov od 15 rokov.
V predstavení sú použité expresívne výrazy.
Po predstavení diskusia tvorcov s divákmi.

DIVADLO PETRA MANKOVECKÉHO
Falk Richter,
v úprave Mariána Amslera
NIKDY NAVŽDY

Inscenácia *Nikdy navždy* Divadla Petra Mankoveckého dramaturgicky nadväzuje na tému existenciálnych kríz súčasného človeka, ktorá sa v tvorbe DPM programovo objavuje. Päť postáv predstavuje hrdinov a hrdinky individualizovaného sveta, ktorí uviazli v stave vlastnej paralýzy a zúfalo z nej hľadajú východisko. Snažia sa o opätovné spojenie s človekom, no ich túžbu po blízkosti valcuje neschopnosť a strach ju dosiahnuť.
Príbehy postáv, ktoré režisér skladá vo fragmentoch, sa tu vzájomne prepájajú a divák je nútený neustále si klásť otázky, kto títo ľudia vlastne sú a ako ich životy spolu súvisia. Minimalistická a zároveň formálne pôsobivá inscenácia, kde sa hovorené slovo a autentický herecký výraz zjednocujú so súčasným tancom i naživo mixovanou hudbou DJ-ky Kristíny Smetanovej, výstižne diagnostikuje rozorvanosť a zlomenosť človeka obklopeného chaosom, zmätkom, absenciou hodnôt i odcudzením v medziľudských vzťahoch.

Marián Amsler sa ako režisér sústreďuje na uvádzanie hier súčasných dramatikov. Spolupracuje s divadlami na Slovensku a v Čechách. Je niekoľkonásobným držiteľom prestížneho ocenenia Dosky (v kategórii Objav sezóny za študentské inscenácie Čechovových hier *Platonov* a *Ivanov*, v kategórii Najlepšia réžia za inscenáciu SND *Pohania* a inscenácia SND *Fanny a Alexander* v jeho réžii získala Dosky za najlepšiu réžiu). V súčasnosti pôsobí ako odborný asistent na Katedre réžie a dramaturgie VŠMU v Bratislave.

Zástoj VIčekovej na inscenácii je kľúčový. Nie je to „len" pohybová spolupráca, ale dômyselná choreografia. Podobne ako v réžiách Falka Richtera aj v tých Amslerových musia činoherci ovládnuť aj výrazový tanec. Tentoraz sa tímu spolu so scénografkou Laurou Štorcelovou podarilo nájsť riešenie, ktoré je výstižné a možno v ňom aj choreograficky vymýšľať.

Milo Juráni: Kontakt je liek proti nemŕtvym. In: kød 2/2023

Amsler vo svojom režijnom prístupe zachoval princíp spojenia činoherného herectva a súčasného tanca, ktorý je typický aj pre mnohé inscenácie Richterových hier. (...) Performeri využívajú na pohybové kreácie hlavne variabilnú kovovú konštrukciu, ktorá je hlavným prvkom scénografie. (...) Atmosféru inscenácie podčiarkujú aj hudobné vstupy DJ-ky Kristíny Smatanovej, ktoré tematicky i ťaživou náladou korešpondujú s jej celkovým vyznením.

Lucia Galdíková: Sú naozaj takí nešťastní, ale tešia sa z toho? Alebo snáď kolabujú? In: mloki.sk, 3. 4. 2023

Autor využíva postdramatické postupy, pri ktorých je celková téma dôležitejšia ako dej alebo vzťahy postáv. O ich živote, minulosti, pocitoch sa divák dozvedá z útržkov rozhovorov, v rozsiahlych monológoch a rozhodne nič nedostane zadarmo.

Soňa Jánošová: Nebojím sa, že ma zabijú, alebo že prídem o prácu. Geja hrám iba dnes večer. In: Šme, 2. 12. 2022

dramaturgia: Lucia Mihálová
asistentka dramaturgie: Michaela Hriňová
scéna: Diana Strauszová
kostýmy: Veronika Vartíková
hudba: Mario Buzzi
fotografie: Robert Tappert
v zákulisí: Silvester Čambál,
Erik Horváth, Matej Mikluš,
Michal Morvay, Jakub Solík (stavači scény),
Marta Hulmanová (inšpicientka),
Patrik Shinwari,
Štefan Buchta (osvetľovači),
Jakub Uváčik, Lukáš Haas (zvuk),
Ľubica Holubová (masky),
Marián Dusík (rekvizity),
Zuzana Mikleová,
Zuzana Hevierová (garderóba),
Miloš Gál (vedúci javiskovej prevádzky)

réžia: Jakub Nvota

hrajú:
Michal Jánoš, Kristína Kilo,
Dana Droppová, Tomáš Vravník,
Braňo Mosný, Matúš Beniak

Premiéra: 9. 12. 2022
Pre divákov od 15 rokov.
Po predstavení diskusia
tvorcov s divákmi.

OTVORENIE FESTIVALU

DIVADLO JÁNA PALÁRIKA V TRNAVE
Jakub Nvota
PALÁRIK (A TO JEHO TEÁTRO)

Pri príležitosti 200. výročia narodenia Jána Palárika vznikla v trnavskom divadle inscenácia *Palárik (a to jeho teátro)*. Autor predlohy a režisér v jednej osobe Jakub Nvota vyobrazuje Palárika ako všestranne orientovaného človeka, intelektuála svojej doby, ktorého životným mottom sa stalo nachádzať vo veciach zmier, bojovníka za národné práva, ktorému pevná viera v spravodlivosť skrížila kariérnu cestu a naštrbila vzťahy s dôležitými predstaviteľmi cirkvi či aktérmi národno-obrodzovacieho hnutia.
Nvota však osobnosť Palárika neglorifikuje, naopak, aj vďaka civilnému výrazu hlavného hereckého predstaviteľa je jeho postava vykreslená veľmi ľudsky. S pokorou, hnevom a smútkom nás sprevádza svojou tŕnistou životnou cestou. Do deja rafinovaným spôsobom vstupujú aj fiktívne postavy Palárikových veselohier, rovnako ako i reálne osobnosti dejín 19. storočia, ktoré rôznym spôsobom zasiahli do života tohto katolíckeho kňaza. Príbeh má historicko-faktický základ a jeho súčasťou je preto aj množstvo informácií. Čaro inscenácie spočíva predovšetkým v nadhľade i štipke sympatickej irónie, s ktorými režisér k tejto dejinnej etape pristúpil. Výsledkom je s ľahkosťou podaný príbeh o veľkom mužovi, ktorého výzva k spájaniu a porozumeniu je pre dnešnú polarizovanú spoločnosť tak veľmi aktuálna.

Jakub Nvota vyštudoval divadelnú réžiu a dramaturgiu na VŠMU. Je zakladateľom, kmeňovým režisérom a autorom Túlavého divadla. Ako režisér spolupracuje tiež s ďalšími divadlami na Slovensku a v Čechách. Občas sa predstaví aj ako herec (zvyčajne v postavách rozprávača) v inscenáciách, ktoré režíruje. Ako autor píše kabarety, piesňové texty a komponuje.

Jedno zo základných posolstiev inscenácie je dekódovateľné už zo scénografie Diany Strauszovej. (...) Metafora obsiahnutá v scénografii tak prevýšila výpoveď celej inscenácie: jednoduchosť v tomto prípade neznamenala redukciu, ale, naopak, významové maximum.

Karol Mišovic: Palárik medzi kostolom a krčmou.
In: kød 3/2023

Palárikovu osobnosť v žiadnom smere neznevažuje, práve naopak, predstavuje ho ako osobnosť, ktorá má čo povedať dnešnému človeku a dobe, ktorá tak ako v časoch Palárika je rozorvaná a nejednotná. Preto Palárikovo mnohokrát opakované *zjednoťme sa, rozprávajme sa* zostáva stále aktuálne.

Peter Tollarovič: Palárik (a to jeho teátro)
In: Katolícke noviny, 27. 1. 2023

preklad: Anna Fosse
dramaturgia: Miro Dacho
scéna, kostýmy: Diana Strauszová
pohybová spolupráca: Lacko Cmorej
hudba: Martin Husovský
fotografie: Joseph Marčinský
v zákulisí: Iveta Barbieriková (maskérka), Ingrid Dlugošová (inšpicientka), Štefan Fabian (zvukár), Erika Miklošová, Martin Ondrejka (osvetľovači), Roland Humeňanský, Tibor Patay, Juraj Jurko, Ján Šraga (stavači kulís), Anna Dórová, Jarmila Betušová (garderobiérky), Michal Lacko (rekvizitár), Janka Popovičová (šepkárka)

režia: Ján Luterán

hrajú:
Henrietta Rabová a. h., Stanislav Pitoňák, Tomáš Diro, Lívia Michalčík Dujavová, Michal Soltész, Tatiana Poláková, Peter Čižmár, Alena Ďuránová, Peter Cibula, Róbert Šudík, Henrieta Kecerová, Jakub Kuka, Dávid Hajnal a. h., Dominik Červenka a. h.

Premiéra: 27. 5. 2022
Pre divákov od 18 rokov.
V predstavení sa fajčí
a sú použité expresívne výrazy.
Predstavenie sa začína už vo foyeri divadla.
Po predstavení diskusia tvorcov s divákmi.

NÁRODNÉ DIVADLO KOŠICE
Lars von Trier / Miro Dacho, Ján Luterán
IDIOTI

Inscenácia *Idioti* sa inšpirovala filmom Larsa von Triera z roku 1998. Ide o príbeh skupinky dospelých intelektuálov, ktorí utekajúc pred vlastnými životmi sa ako squatteri usídlia v opustenej vile a hrajú postihnutých jedincov. Pod maskou mentálne zaostalých ľudí podnikajú výlety von, aby svojím nonkonformným správaním provokovali spoločnosť a skúmali reakcie externého sveta na túto inakosť. Pod zámienkou tohto tzv. sociálneho experimentu a oslobodenia sa od normatívov spoločensky akceptovateľného správania tak ventilujú svoje životné frustrácie, úzkosti, bolesti i depresie.
Režisér Luterán sa sústredí predovšetkým na vykreslenie špecifík situácií, v ktorých postavy hrajú mentálne znevýhodnenie. To, že herci stvárňujú osobité postavy s vlastným príbehom a zároveň predstavujú kolektívneho hrdinu, preveruje tímové schopnosti členov košickej činohry. Tvorcovia inscenácie narúšajú aj konvencie klasickej divadelnej sály, ku ktorej pristupujú ako k site-specific priestoru. Čo však rezonuje najviac sú práve otázky (ne)akceptácie akejkoľvek formy inakosti v našej spoločnosti a úvahy o potrebách úniku z reality, ktorý je často tým najjednoduchším riešením.

Ján Luterán vyštudoval divadelnú režiu na VŠMU v Bratislave, spolupracuje s viacerými slovenskými divadlami. Je nositeľom dvoch ocenení z festivalu súčasnej drámy a divadla Nová dráma/New Drama. Pre jeho režisérsky rukopis je príznačný nadhľad, zmysel pre originálne divadelné skratky a osobitý humor. Inklinuje k súčasnému divadlu.

Divadelné diela, ktoré sústreďujú svoju výpoveď na akúkoľvek kritiku spoločnosti, často skĺzavajú k moralizovaniu. Robia tak nevyžiadaným prehováraním do duše diváka, polopatistickým vysvetľovaním faktov, záverečnou moralitou atp. Luteránovi s Dachom sa podarilo tejto forme kázania úspešne vyhnúť.

Simona Baková: Tam, kde kvapká kaviár alebo happening v štátnom divadle. In: kød 7/2012

Uvedenie adaptácie kontroverzného, šokujúceho Trierovho filmového diela na scénu ŠDKE je odvážnym dramaturgickým počinom divadla a zároveň skúškou hereckého súboru, ale i publika. Tých prvých dvoch z dôvodu prekročenia hraníc vlastnej komfortnej zóny, toho tretieho z hľadiska miery tolerancie a pripravenosti na takýto typ divadelnej produkcie.

Hana Rodová: O hľadaní vlastného idiota. In: monitoringdivadiel, 2. 9. 2022

dramaturgia: Marta Ljubková
scéna a kostýmy: Antonín Šilar
zvukový dizajn: Jan Čtvrtník
videoprojekcia: Erik Bartoš
kamera: Dominik Žižka
strih: Petra Maceridu
fotografie: Vanda Mesiariková
v zákulisí: Peter Petrinec (javiskový majster), Peter Štrba, Ivan Cingel, Vladimír Kuchár (osvetľovači),
Peter Číž, Peter Urban (zvukári),
Mária Koštialiková (inšpícia),
Mária Kerešová, Adriana Puchovanová (gargeróba); za povolenie použiť zábery z dokumentu *Na vode* (2001) ďakujeme režisérovi Robertovi Kirchhoffovi

režia: Petra Tejnorová

hrajú:
Jana Pilzová, Mária Knoppová, Richard Sanitra, Juraj Smutný

Premiéra: 17. 3. 2023
Pre divákov od 15 rokov.
V predstavení sa používa dymostroj.
Po predstavení diskusia tvorcov s divákmi.

DIVADLO JOZEFA GREGORA TAJOVSKÉHO | Petra Tejnorová, Marta Ljubková a kol. | **SME KRAJINA: PRÍBEH ĽUDÍ, PRIEHRADY A ČASU**

Počuli ste niekedy o vodnom diele Slatinka na strednom Slovensku? Možno nie, no spôsob, akým sa rozhodlo o jej vzniku, ako (ne)prebiehala jej realizácia a ako sa viedli diskusie ohľadom mnohých problémov spojených s jej plánovanou výstavbou, vám určite budú povedomé. Divadlo Jozefa Gregora Tajovského v aktuálnej sezóne s mottom Domov prinieslo inscenáciu, ktorá tematizuje nielen konkrétny – environmentálny aj spoločenský – problém z okresu, v ktorom divadlo sídli. Vodné dielo, ktoré doposiaľ nevzniklo (jeho stavba sa už ani neplánuje), je vo Zvolene a okolí témou už od päťdesiatych rokov minulého storočia. Na jeho príbehu sa tak odráža aj fungovanie nášho štátu a jeho správa vecí verejných v priebehu niekoľkých dekád. Režisérka Petra Tejnorová s tvorivým tímom v inscenácii na pôdoryse verejného prerokovania s občanmi dáva priestor všetkým stranám v konflikte – vysťahovaným občanom obce Slatinka, politickým predstaviteľom, podnikateľom, eko-aktivistom, no aj samotnej prírode a účinkujúcim hercom a herečkám. Pred nami sa tak odvíja vzrušujúci a divadelne pestrý príbeh, ktorý má aj napriek desaťročiam boja a prieťahov síce svojský, no happy end.

Petra Tejnorová je česká režisérka, autorka a performerka s medzinárodnými skúsenosťami. V divadle skúma hranice možného, spochybňuje zažité stereotypné roly a aktívne experimentuje. Venuje sa dokumentárnemu, fyzickému a autorskému divadlu, tiež žánru live cinema a skúmaniu vzťahu divák – herec v dnešnej dobe. Vytvára autorské projekty a zároveň režíruje v popredných divadlách. Pôsobí aj ako pedagogička na DAMU v Prahe.

Inscenácia je trochu ako meander rieky Slatina – odbáča od hlavného toku (občianskeho prerokovania) a zase sa doň navracia, pričom jej biotop tvoria ľudské príbehy a hádky, rôzne profesie, morálne dilemy, obrazové svedectvá aj vtáčie hlasy. Niekedy sa zdá, že je tých obsahových, vizuálnych aj zvukových impulzov príliš veľa a hrozí, že v šume zanikne to podstatné.

Michaela Hučko Pašteková: Sme (absurdná) krajina. In: kød 4/2023

Netradičný divadelný dokument však napriek tomu umne a citlivo odhaľuje jednu z absurdne smutných historiek lokálnych dejín. Vo zvolenskom divadle, v ktorom sme boli zvyknutí na konvenčnejšie koncepcie a realistické i dramatické herectvo je *Sme krajina* pokračovaním novej etapy. Táto inscenácia predstavuje prelom nielen tým, s akou látkou sa vyrovnáva, ale aj tým, že šlo o stávku na neistotu, ktorá narúša rutinu.

Milo Juráni: Neverending story o krajine a jej obyvateľoch. In: mloki.sk, 4. 4. 2023

dramaturgia: Barbara Ari-Nagy
scéna a kostýmy: Alíz Kovács
fotografie: Ede Dömötör
v zákulisí: Zoltán Erdélyi (javiskový majster), Csaba Kiss, Koloman Kraslan, Bálint Liszka, Zoltán Rab, Zoltán Sipula, Benjámin Varga (stavači kulís), László Nagy (inšpicient), Dóra Leczkési (šepkárka), Tamás Csicsó, Kristián Števko (zvukári), Gergely Domján, Csaba Zachar (osvetľovači), Diána Németh (maskérka), Erika Jóba, Anikó Sebestyén (garderóba), Gertrúd Hegedűs (rekvizitárka)

režia: Attila Béres

hrajú:
Péter Oszlík, Eszter Katona (posl. VŠMU), Attila Mokos, Attila Matusek, István Olasz, Bence Hégli (posl. VŠMU), Stefánia Bencsík (posl. VŠMU), Márk Mezőszállási (posl. VŠMU)

Premiéra: 30. 1. 2023
Pre divákov od 15 rokov.
V predstavení sa používajú expresívne výrazy.
Predstavenie v maďarskom jazyku s titulkami.
Po predstavení diskusia tvorcov s divákmi.

JÓKAIHO DIVADLO V KOMÁRNE
Georg Büchner
WOYZECK

Jókaiho divadlo v Komárne na réžiu inscenácie *Woyzeck* prizvalo maďarského režiséra Attilu Béresa. Ten známu hru prepojil s veršami maďarského básnika kresťanského existencializmu Jánosa Pilinszkého a pochmúrny Büchnerov text tak obohatil o sebareflexívne nuansy hlavnej postavy. Woyzecka, v podaní hosťujúceho Petra Oszlíka, vidíme ako vysileného, unaveného človeka potácajúceho sa životom, ktorého smer a kvalitu určuje najmä vonkajšie prostredie. V šialenom vojenskom systéme je Woyzeck iba figúrkou, obeťou, ale aj objektom rôznych pseudo-vedeckých experimentov. Režisér tak odhaľuje nebezpečnú zhubnosť (diktátorskej) moci a jej následky na „obyčajného" človeka. Inscenácia vznikla v spolupráci s Vysokou školou múzických umení a veľký priestor v nej – právom – dostali aj študentky a študenti herectva.

Attila Béres vyštudoval v Rumunsku najprv matematiku, neskôr herectvo. V roku 1999 sa presťahoval do Budapešti , kde absolvoval štúdium réžie. Najprv pôsobil ako režisér v maďarskom meste Eger, potom v Národnom divadle v Budapešti a bol tiež hlavným režisérom budapeštianskeho operetného divadla. Od roku 2015 je riaditeľom Národného divadla v Miškovci.

Svoju koncepciu realizuje režisér predovšetkým cez jemne vpracované, vynikajúce herecké výkony. Péter Oszlík, člen súboru DAB Nitra, hosťuje v Komárne už druhýkrát v krátkom čase a opäť dokazuje, že jeho pozvanie bolo výbornou voľbou. Woyzeck v jeho podaní nie je psychicky labilným primitívom, ktorý vraždí v záchvate ošiaľu žiarlivosti. Je to človek hľadajúci svoje miesto v dehumanizovanom, bezohľadnom svete.

Géza Hizsnyan: Woyzeck ako obeť mocenskej mašinérie. In: kød, 4/2023

dramaturgia: Peter Pavlac
scéna: Michal Lošonský
kostýmy: Katarína Holková
hudba: Róbert Mankovecký
pohybová spolupráca: Stanislava Vlčeková
fotografie: Braňo Konečný

režia: Rastislav Ballek

hrajú:
Anežka Petrová, Robert Roth, Ondrej Kovaľ, Martin Šalacha, Roman Poláčik, Gregor Hološka, Jakub Rybárik, Michal Noga a. h.

Premiéra: 4. 2. 2023
Pre divákov od 15 rokov.
Pred predstavením dramaturgický úvod. Po predstavení diskusia tvorcov s divákmi.

SLOVENSKÉ NÁRODNÉ DIVADLO
Ján Chalupka / Rastislav Ballek, Peter Pavlac
KOCÚRKOVO

Slovenské národné divadlo prichádza na festival s klasikou v neklasickom štýle. Od prvého uvedenia Chalupkovho *Kocúrkova* v Liptovskom Mikuláši v roku 1830 datujeme dejiny nášho (neprofesionálneho) divadla. Aktuálne ju SND uviedlo pri príležitosti 30. výročia vzniku samostatnej Slovenskej republiky. Čo nám príbehy z Kocúrkova môžu povedať dnes? Režisér Rastislav Ballek a dramaturg Peter Pavlac dielo prepojili s ďalšími Chalupkovými textami a na javisko dokonca postavili aj samotného autora, ktorý dianie na scéne dopĺňa či svojím spôsobom komentuje. Ostrý kritik domácich pomerov by iste mal o čom písať aj v súčasnosti – heslo „Len aby sme v hanbe nezostali" (či už pred sebou alebo pred okolitým svetom) je stále akýmsi zdvihnutým prstom nad naším malým Slovenskom, srdcom Európy. Inscenácia, ktorá od svojej premiéry vyvoláva reakcie publika v celej škále emócií, okrem toho ponúka aj pohľad na Chalupkovu tvorbu v širšom kontexte vo výbornom hereckom stvárnení a významné postavenie v nej majú aj chytľavé melódie.

Rastislav Ballek vyštudoval filozofiu a sociológiu na UK v Bratislave, neskôr divadelnú réžiu a dramaturgiu na VŠMU. Spolupracuje s divadlami v Čechách a na Slovensku. Je laureátom niekoľkých ocenení Dosky. Na svojom konte má aj réžiu opery, v činohre sa sústreďuje najmä na kontroverzné postavy našich dejín.

Uvoľnená pestrosť valiacich sa podnetov pritom môže byť práve tým, čo pritiahne k zaprášenému klasikovi myseľ nepokojnej a netrpezlivej internetovej generácie. To, že som sa v priebehu epilógu predsa len už kradmo pozrela na hodinky, je iba signál, že aj výborne vymyslené a predvedené javiskové dielo možno znesie úpravy vnútorného rytmu a gradácie tak, aby sme ho zvládli sledovať bez dychu až do úplného konca.

Martina Ulmanová: Klasik na úteku z muzeálnej vitríny.
In: monitoringdivadiel.sk, 29. 3. 2023

Z hľadiska divadelnosti je však problematické, že inscenácia veľmi často využíva princíp výtvarného „wow efektu", ktorému chýba hlbšie dopracovanie. (...) Hoci je inscenácia semioticky aj výtvarne pútavým dielm, divadelne má miestami tendenciu upadať do monotónnosti.

Miroslav Zwiefelhofer: Ján Chalupka v ére záplavy vizuálnych vnemov.
In: kød 3/2023

Záverečný obraz inscenácie je nelichotivý, ale mimoriadne silný. Monológ zostarnutej čakajúcej nevesty je veľkou príležitosťou pre herecký koncert Anežky Petrovej. Vďaka silnému vizuálnemu kľúču a presnosti pohybovej štylizácie vytvára emocionálne nasýtenú výtvarnú choreografiu, monodrámu o túžbe, bezmocnosti a frustrovanosti.

Zdenka Pašuthová: Bodka za Kocúrkovom?
In: kød 3/2023

Ballek a jeho tím totiž zašli ďalej, ako je očakávaná interpretácia klasiky. Prinášajú obraz súčasnosti, nami vytvoreného nefungujúceho politického aj spoločenského prostredia. Je to deštrukcia Chalupkovho diela, pretože ním napísané šťastné konce majú dnes celkom iné konotácie.

Dária Fojtíková Fehérová: To zas bude poprask v Kocúrkove!
In: mloki.sk, 5. 2. 2023

Prepisy do súčasnej slovenčiny, aj časté snahy inscenátorov o akúsi zhovievavosť, však viedli k tomu, že sa dielo strácalo v preklade a málokto mal predstavu o tom, aké drsné a vo svojej podstate nepríjemné Kocúrkovo je. Medové motúzy však rozhodne nie sú pracovným nástrojom režiséra Rastislava Balleka. Rovnako tak nie je typom tvorcu, ktorý predkladá myšlienky na striebornom podnose.

Soňa Jánošová: Je to hanba alebo inscenácia sezóny?
Názorov na Kocúrkovo v SND si vypočujete veľa.
In: kultura.sme.sk, 6. 2. 2023

námet: Michal Ditte
libreto: Iveta Ditte Jurčová, Ela Lehotská
dramaturgická spolupráca: Peter Pavlac, Michal Ditte
hudba: Michal Paľko
výtvarný koncept: Alex Zelina, Radovan Dranga, Katarína Caková, Iveta Ditte Jurčová
realizácia výtvarného konceptu: Alex Zelina, Radovan Dranga, Katarína Caková
pohybová spolupráca: Renáta Ptačin
fotografie: Ľuboš Dobias
v zákulisí: Michal Ditte (svetelný dizajn), Mates Lukáč (produkcia), Jozef Urban (technik), Szymon Zachara (technik), Aliona Voitiuk (garderóba)

réžia: Iveta Ditte Jurčová

hrá:
Ela Lehotská

Premiéra: 7. 6. 2022
Pre divákov od 18 rokov.
Po prvom predstavení diskusia tvorcov s divákmi.

DIVADLO PÔTOŇ
Iveta Ditte Jurčová, Ela Lehotská
TERRA APATHY

V tohtoročnom festivalovom programe sa stretli hneď dve inscenácie, ktoré sa venujú konkrétnym environmentálnym problémom na Slovensku. Kým zvolenský okres nepriaznivým následkom plánovanej výstavby vodného diela nakoniec musel čeliť len čiastočne (ako sa dozvieme v inscenácii *SME KRAJINA: Príbeh ľudí, priehrady a času)*, v prípade obce Horné Opatovce bola environmentálna katastrofa pričinením hlinikárne v neďalekom Žiari nad Hronom nevyhnutná. Divadlo Pôtoň na príbehu obce, ktorá bola pre viac než kritickú ekologickú situáciu uznesením vlády Československej socialistickej republiky zlikvidovaná a vymazaná z mapy, poukazuje nielen na spôsob života modernej civilizácie, ktorý za sebou necháva spustošenú krajinu. Inscenácia, ktorú jej tvorivý tím definuje ako industriálne eko-oratórium má spirituálno-apokalyptický charakter. Ela Lehotská ako jediná performerka javisko zdieľa okrem scénografickej inštalácie s dunivou, no vďaka hovorenému či spievanému slovu aj informačne naplnenou zvukovou stopou, ktorá zapĺňa vzduch ako exhaláty z hlinikárne a znepokojuje nás svojou naliehavosťou.

Iveta Ditte Jurčová absolvovala štúdium divadelnej réžie na VŠMU, spolupracovala s viacerými slovenskými a českými divadlami. Je autorkou vzdelávacích projektov o scénickom umení a lektorkou divadelných workshopov. Jej inscenácie boli súčasťou viacerých festivalov na Slovensku aj v zahraničí. V súčasnosti je internou režisérkou a umeleckou šéfkou Divadla Pôtoň.

Lehotská v slede zmien rýchlo strieda emócie – od nadšenia cez údiv, nepochopenie, zmätok až po bolesť a apatiu. Niekedy performerka ilustruje libreto, inokedy je vzťah k nahrávke nejasný. Medzi textom s jasným odkazom a nejasnými výrazmi performerky (navyše v spojitosti so svetelnými zmenami na objekte) sa rodí zaujímavá nejednoznačnosť. Je to ideálny priestor pre zapojenie imaginácie a domýšľanie si.

Milo Juráni: Dokument o Opatovciach, oratórium o civilizácii.
In: mloki.sk, 30. 6. 2022

Verše sa prelínajú s dokumentmi, ktoré tak nadobúdajú básnický rozmer. Hlas jedinej herečky, ktorá je na scéne po celý čas a pohybuje sa veľmi úsporne, monotónne a neúprosne, dávkuje informácie a básnické obrazy. Znejú naživo i zo záznamu. Zvukový dizajn určuje rytmus inscenácie, zjednocuje ju balansujúc medzi drsným industriálom a expresiou trýzne.

Anna Grusková: Nielen o apatii.
In: kød 7/2022

Tej kope káblov na zemi spočiatku sotva kto venuje pozornosť. Zaujímavejšia je herečka, ktorá mačetou krája veľký kus hliny. Po niekoľkých zárezoch začne z hliny vytekať krv. Krájanie sa potom zmení na porciovanie, herečka sa k pôde správa ako mäsiar a dá sa tušiť, že táto úrodná pôda sa stane miestom tragédie.

Soňa Jánošová: Dobytok nehybne ležal na lúkach, deťom sa krivili chrbty, z dediny zostal len cintorín.
In: kultura.sme.sk, 2. 3. 2023

dramaturgia: Miro Dacho
dramaturgická spolupráca: Lenka Dombrovská | scéna: Pavel Borák výtvarná spolupráca: Juraj Poliak, Michaela Poliaková | kostýmy: Zuzana Hudáková | videoprojekcie: Matouš Ondra odborná spolupráca: Alexandra Rychtarčíková | pohybová spolupráca: Martin Talaga | fotografie: Braňo Konečný v zákulisí: Janka Nosálová (inšpícia), Ivana Matuľová (šepkárka), Marián Frkáň (zvukár), Pavol Janský, Matej Kramár, Matej Neradil (osvetľovači), Ján Kurhajec (rekvizitár), Tatiana Goldmannová (garderóba), Nina Malková (maskérka), Soňa Mušáková, Anna Paulovičová (krajčírky), Peter Klaudíny, Peter Pecko, Jaroslav Fábry (výroba scény), Juraj Bojnický, Tomáš Had, Vladimír Mihálik, Zdenek Polášek (javiskoví technici)

výber hudby a réžia: Lukáš Brutovský

hrajú:
Jana Olhová, Petr Konáš, Juraj Poliak

Premiéra: 28. 10. 2022 v Martine a 5. 11. v Prahe
Pre divákov od 15 rokov.
Po predstavení diskusia tvorcov s divákmi.

SLOVENSKÉ KOMORNÉ DIVADLO A MĚSTSKÁ DIVADLA PRAŽSKÁ
Lukáš Brutovský
IOKASTÉ

Napriek názvu nejde o inscenáciu antickej drámy – pretože taká s názvom *lokasté* ani neexistuje. Autor a režisér Lukáš Brutovský však v antike našiel východiskový bod a inšpiráciu pri tvorbe „javiskovej básne o toxickej maskulinite". Doprial tak lokasté, ktorá sa inak v antických príbehoch objavuje len ako vedľajšia postava, konečne viac priestoru a vo svojej inscenácii jej dal hlavné slovo. V hutnom texte, ktorému nechýba ostrovtip a irónia tak podáva komentár nielen k okrajovému záujmu, aký sa dostával ženským postavám v antike, ale plynulo prechádza až do 21. storočia a ukazuje, že v tomto smere sa zmenilo len málo. Kritiku patriarchátu tlmočí aj prostredníctvom mnohých odkazov na našu súčasnosť, využívajúc emblémové osobnosti mužských lídrov dneška ako symboly zatuchnutej minulosti. Ich ironizovanie vyznieva o to trpkejšie, že mnohým z týchto mužov sa doposiaľ darí udržiavať sa pri moci – a v konečnom dôsledku aj kvôli nim ostávajú ženy stále tým „druhým" pohlavím. Skvele zohranú hereckú dvojicu, Janu Olhovú s Petrom Konášom, sprevádza aj výtvarník Juraj Poliak, vďaka ktorému sa téma inscenácie zhmotňuje aj vo výtvarnej inštalácii.

Lukáš Brutovský je slovenský režisér, autor, prekladateľ a hudobný skladateľ. Kontinuálne spolupracuje s divadlami v Čechách a na Slovensku. Od roku 2015 je umeleckým šéfom Slovenského komorného divadla v Martine.

Interpretačným kľúčom Brutovského rozprávania sa stáva irónia, priam až výsmech. Autor mýtus, antický poriadok sveta a pátos gréckej tragédie doslova vystavuje na posmech a dôkladne to podporuje hereckou akciou. Jana Olhová a Petr Konáš sú podstatnými významotvornými nositeľmi autorových textových pasáží. Nehrajú žiadne postavy ani sa citovo nevžívajú do mužských a ženských princípov, ktoré by mohli zdanlivo reprezentovať.

Žuzana Timčíková: lokastina pomsta alebo vražda metapríbehu. In:mloki.sk, 30. 10. 2022

Brutovskému sa v texte *lokasté* podarilo prostredníctvom gréckych mýtov nájsť aktuálne priesečníky so súčasnosťou. Nie sú krkolomné, pôsobia organicky a autenticky, autor prechádza z jednej témy do druhej celkom plynulo. Prepája zdanlivo neprepojiteľné, pričom máme pocit, že všetko so všetkým odjakživa priamo súvisí.

Lucia Galdíková: lokasté hovorí ústami žien z Kábulu i Kyjeva. In: monitoringdivadiel.sk, 28. 2. 2023

Text tak vykazuje dva základné znaky, na jednej strane zjednodušenosť obsahovú – povie len to, čo je nevyhnutné – a súčasne sa snaží o živý aktuálny presah k momentálnej spoločenskej situácii, pričom sa, samozrejme, sústreďuje predovšetkým na kritiku reliktov patriarchátu, ktoré sa čoraz viac radikalizujú a aplikujú v bežnom živote.

Eva Kyselová: No country for old white bitches? In: kød 1/2023

Scénografie *lokasté* je funkční a vkusná, projekce řeckých písmen na bílou šikmou rampu vytváří proměnlivé stíny a tvář lokasté je tak často příznačně ukryta ve tmě. Kostýmy mají podobu stříbrných teplákových souprav, jejichž hladký povrch hercům na rampě podkluzuje. Rytmizovanými pohybovými pasážemi herecký projev dobře dynamizoval choreograf Martin Talaga.

Eliška Raiterová: Neadekvátní inscenace pro adekvátní dobu. In: Divadelní noviny, 11. 12. 2022

Možná by stálo za zamyšlení, proč nechat zčásti feministickou inscenaci kritizující mužskou narativní hegemonii připravit mužským tvůrčím týmem. Název *lokasté* má pak výsledné dílo asi jen proto, aby byla této postavě (a spolu s ní všem ženám) alespoň trochu splacena křivda, jíž se na ní dopustili všichni od Sofokla až po Senecu právě tím, že o ní vůbec nic nesdělili.

Natálie Bulvasová: O příbězích, které ještě neumíme vyprávět. In: Svět a divadlo 1/2023

asistencia režie: Eva Ogurčáková
scéna, bábky a kostýmy: Ivana Macková
hudba: Matej Háasz
svetelný dizajn: Ján Čief
zvukový dizajn a nahrávky: Dušan Ivan
komentár: Juraj Smutný
výroba kostýmov, bábok
a rekvizít: Miroslava Zelníková
produkcia: Matúš Petričko
fotografie: Dodo Šamaj
v zákulisí: Ján Čief (svetelný technik),
Dušan Ivan (zvukový technik),
Katarína Hojčušová,
Ľudemila Veverková,
Peter Vrťo (asistencia)

režia: Monika Kováčová

hrajú:
Michal Daniš, Michaela Ďuricová, Miroslava Kujanová, Lucia Krajčiová, Dorota Králiková, Veronika Lačná

Premiéra: 20. 6. 2022
Pre divákov od 10 rokov.
Po predstavení diskusia tvorcov s divákmi.

DIVADLO Z PASÁŽE
Monika Kováčová
ČAJKA

Inscenácia Divadla z Pasáže *Čajka* vznikla na motívy kultovej novely amerického spisovateľa Richarda Bacha *Čajka Jonathan Livingston*. Metaforické podobenstvo o slobode a odvahe byť iný inšpirovalo aj režisérku inscenácie a autorku scenára Moniku Kováčovú. Tá s tvorcami z Divadla z Pasáže už predtým spolupracovala a poznala tak limity ako aj devízy hercov tohto banskobystrického divadla. Príbeh čajky Jonathana Livingstona sa v inscenácii prezentuje formou asociatívnych obrazov. Tvorcovia citlivým až rozprávkovo-poetickým jazykom reflektujú otázky hľadania identity, vyrovnávania sa s inakosťou či definovania si vlastnej individuality a jej uplatnenia v spoločenstve. Nachádzajúc autentické i metaforické vyjadrenia týchto tém herci a herečky spoločne vytvárajú intímne ladený portrét sveta, v ktorom byť slobodný znamená všetko a hľadanie šťastia nevyhnutne predpokladá prekonávanie hraníc.
Poéziu na scéne striedajú kolektívne pohybovo i vizuálne štylizované obrazy. Monika Kováčová v spolupráci s autorkou výtvarného riešenia Ivanou Mackovou nás pozývajú do chemického laboratória, v ktorom z experimentátorskej hry so živým materiálom vznikajú podnetné výsledky.

Monika Kováčová vyštudovala divadelnú réžiu a réžiu alternatívneho a bábkového divadla. Je režisérkou prvých inscenácií pre batoľatá na Slovensku, ktoré získali Cenu za tvorivý čin v slovenskom bábkovom divadle. Je zakladajúcou členkou nezávislého divadelného zoskupenia Odivo. Ako dramaturgička spolupracuje so Záhradou – centrom nezávislej kultúry v Banskej Bystrici, venuje sa divadelnému manažmentu a produkcii.

scéna: Ján Ptačin
choreografia: Stanislava Vlčeková
fotografie: Tibor Czitó
v zákulisí: Lukáš Katuščák (svetlo), Jaroslav Ďurček (zvuk)

hudba a režia: Jozef Vlk

hrajú:
Lenka Barilíková, Kamil Mikulčík

Premiéra: 27. 10. 2022
Pre divákov od 15 rokov.
Po predstavení diskusia tvorcov s divákmi.

UKONČENIE FESTIVALU

OFFLINE
Michaela Zakuťanská
TÍ DRUHÍ

Tí druhí je mnohotematickým a viacvrstevnatým textom slovenskej dramatičky Michaely Zakuťanskej písaným ako prúd myšlienok o hodnotovo pokrivenej dobe, ktorej dnes čelíme. Autorka k tomu pristupuje s nadhľadom a vyjadruje skepsu ale zároveň i nádej, že človek sa ešte stále môže vrátiť k čistej láske ako podstate svojho bytia.
Inscenáciou v režii Jozefa Vlka nás sprevádzajú herec a herečka, pričom ich akciu definuje výrazná pohybová, gestická i mimická štylizácia. Dialógy postáv sa striedajú s piesňami a živé slovo na javisku je komentované hlasmi z audionahrávok. Z množstva motívov rozvíjaných v texte, v inscenačnom tvare dostáva konkrétnu podobu ten, ktorý Zakuťanská ponúka čítať aj ako hyperbolu pandémie a protipandemických opatrení. Formálne nápaditá a príťažlivá inscenácia je zároveň bohatým zdrojom asociácií na rôzne témy – od šírenia hoaxov až po nefunkčné medziľudské vzťahy. Tie sa vzájomne vrstvia a prepájajú, až vytvárajú ďalšie nové, občas priam absurdne vyznievajúce úvahy.

Jozef Vlk pôsobí ako autor, režisér, hudobník, skladateľ, choreograf, performer, light dizajnér a producent. V roku 1990 založil spolu s Martinom Ondriskom pohybové divadlo Hubris Company, neskôr sa transformovalo na Debris Company. Za svoju režijnú a autorskú prácu získal viacero ocenení, vrátane Dosiek.

S touto spoluprácou zavial do Prešova čerstvý vietor, závan poetiky, v ktorej sa irónia slova napĺňa v štylizovanom inscenačnom výraze. Ten vystihuje absurditu ľudského bytia zmietajúceho sa medzi totálnou skepsou a priam romantickou nádejou.

Zuzana Timčíková: Nový vietor v Prešove.
In: mloki.sk, 5. 12. 2022

Vaňa naplnená vodou, v ktorej sa podstatná časť inscenácie odohráva, vytvára scénograficky zaujímavý priestor pre hereckú tvorbu, v ktorej sa emócie doslova i metaforicky vyplavujú na povrch. Inscenácia *Tí druhí* je pohlcujúca a, dovolím si povedať, krásna. V duchu priznania človečenstva a chuti poctivého divadla.

Hana Rodová: Divadelná recenzia – Tí druhí.
In: rtvs.sk/clanky/reflexia-a-kritika, 3. 11. 2022

FINÁLE

Súčasťou Hlavného programu
festivalu je aj záverečná diskusia
o festivalových inscenáciách
v priamom prenose
vo vysielaní Rádia Devín (RTVS).
Diskutujú
estetička Michaela Hučko Pašteková,
dramaturgička Marta Ljubková,
divadelný kritik Karel Král
a divadelný kritik a kurátor
slovenskej časti programu
Medzinárodného festivalu Divadelná Nitra 2023
Miro Zwiefelhofer.
Moderujú
redaktorka Rádia Devín
Zuzana Golianová a divadelný kritik
a prekladateľ Michal Zahálka.

DIVADLO AKADÉMIE UMENÍ
kolektív
HRUBÉ ČIARY – TRUE STORY

pohybová spolupráca: Soňa Kočanová
pedagogické vedenie: Richard Sanitra
produkcia: Zuzana Budinská
fotografie: Stella Šuranská
v zákulisí: Marián Vereš, Jozef Mituch, Martin Matouš

scénografia a réžia: Peter Palik

hrajú:
Michal Babčo, Norbert Čabala, Eva Gribová, Zuzana Horanská, Pavlína Hrbatá, Alžbeta Kráľová, Veronika Lackovičová, Klára Novotná, Oliver Ruttkay, Táňa Tinková, Zuzana Zaušková

Premiéra: 6. 1. 2023
Pre divákov od 12 rokov.
V predstavení sa používajú expresívne výrazy.
Po predstavení diskusia tvorcov s divákmi.

Hrubé čiary ako medzníky medzi našou minulosťou a prítomnosťou. Hrubé čiary, ktoré sme prekročili, chceli prekročiť alebo sa báli prekročiť. Hrubé čiary, ktoré sme si v sebe vytvorili sami alebo ich do nás vpísalo naše okolie, spoločnosť, rodina a vzťahy. Hrubé čiary, ktoré nás rozdeľujú i spájajú. Hrubé čiary ako naše hranice a jazvy. Hrubé čiary ako tabu.

V autorskom projekte účinkuje celý 4. ročník Katedry herectva Fakulty dramatických umení AU v Banskej Bystrici.

Peter Palik vyštudoval bábkarskú réžiu a dramaturgiu na VŠMU, pôsobil ako dramaturg v Bábkovom divadle Žilina a interný režisér v Spišskom divadle. Spolupracuje s divadlami v Čechách, Poľsku, Nemecku aj Maďarsku. Je tiež autorom a režisérom rozhlasových hier, venuje sa predovšetkým tvorbe pre deti a mládež. Pôsobí aj ako pedagóg na Katedre bábkarskej tvorby Divadelnej fakulty VŠMU v Bratislave. Od roku 2020 je umeleckým šéfom Divadla J. G. Tajovského v Zvolene.

DIVADLO LAB VŠMU
Nikos Kazantzakis
POSLEDNÉ POKUŠENIE KRISTA

preklad: Božena Protopapasová, Jana Renée Friesová
úprava: Matej Trnovec, Veronika Briestenská
dramaturgia: Veronika Briestenská
scéna: Matúš Ďuraň | kostýmy: Dominika Katonová
svetelný dizajn: Michaela Pavelková
hudba: Juraj Bolf, Tomáš Urík
produkcia: Simona Megová, Karolína Kováčová
interná kritika: Filip Sojka | fotografie: Barbora Podola
v zákulisí: Martin Puškár (zvukár),
Michaela Pavelková (osvetľovačka)

režia: Matej Trnovec

hrajú:
Adam Marenišťák, Samuel Teicher, Eszter Katona, Veronika Mészárosová, Kristián Baran, Pavlína Vachová, Jakub Matejčík a hlas: Robert Roth a. h.

Premiéra: 21. 4. 2023
Pre divákov od 15 rokov.
V predstavení sa fajčí a používajú sa expresívne výrazy.
Po predstavení diskusia tvorcov s divákmi.

„Keďže nemôžeme zmeniť realitu, musíme zmeniť oči, ktoré sa na ňu pozerajú.“

Nikos Kazantzakis

Ježiš zišiel z kríža a vzal si Máriu Magdalénu. Ježiš zišiel z kríža a poďakoval Judášovi, že ho zradil. Ježiš zišiel z kríža a uveril v Boha. Ježiš zišiel z kríža a nič sa nestalo.
Nekonečná vojna medzi duchom a telom sa spája v duši, ktorá je bojiskom, kde sa tieto dve vojská stretajú. Nikos Kazantzakis v románe *Posledné pokušenie Krista* nachádza pochybnosti spasiteľa na ceste za jeho poslaním. Čo by sa stalo, ak by sme najdôležitejšiemu biblickému príbehu dali ľudskú tvár?

Na inscenácii spolupracovali študenti a študentky 2. ročníka magisterského štúdia réžie a dramaturgie; 1. a 2. ročníka magisterského štúdia herectva; 1. a 2. ročníka magisterského štúdia bábkarskej tvorby; 2. ročníka magisterského štúdia scénografie; 2. a 3. ročníka bakalárskeho štúdia divadelného manažmentu; 3. ročníka bakalárskeho štúdia divadelných štúdií.

Matej Trnovec je divadelný režisér v poslednom magisterskom ročníku na VŠMU v Bratislave. V roku 2017 založil nezávislé Divadlo Populus, V Divadle Lab vytvoril s dramaturgičkou Veronikou Briestenskou triptych Hľadania spasiteľa pre 21. storočie, ktorý zahŕňa tituly: *Spider/man, Rosemary* a *Posledné pokušenie Krista*. Vytvoril aj autorský, experimentálny projekt AZUL v Štúdiu 12. Venuje sa písaniu poézie a dramatických textov.

DIVADLO AKADÉMIE UMENÍ
Paweł Demirski
HRY PRE DOSPELÝCH

scénografická spolupráca: Alžbeta Vrzgulová, Alžbeta Kutliaková, Ján Tereba
pedagogické vedenie: František Výrostko
fotografie: Marcela Záchenská
v zákulisí: Marián Vereš (svetlo), Jozef Mituch (zvuk), Martin Matouš (stavač)

preklad, úprava, réžia: Peter Galdík

hrajú:
Ondrej Ferko, Alexandra Ferková, Rebeka Fučeková, Stela Hrušovská, Simona Kaščáková, Filip Koiš, Zuzana Motýľová, Peter Nagy, Jakub Petrík, Daniela Rakytová, Andrea Šoltésová, Adam Török, Andrea Uličná, Adrián Urda

Premiéra: 15. 2. 2023
Pre divákov od 15 rokov.
V predstavení sa používajú expresívne výrazy.
Po predstavení diskusia tvorcov s divákmi.

Mozaika stredoeurópskej spoločnosti. Súčasný poľský dramatik Paweł Demirski v jednotlivých črepkoch analyzuje komplexy, predsudky a tabu spojené s vnímaním sexuality a rodu. Vtipne a brutálne zároveň. Životy jednotlivcov sledujeme na pozadí pokrivených naratívov z prostredia politiky, náboženstva, vzdelávacieho systému a show-biznisu. V čase opätovných návrhov na sprísnenie interrupcií a parlamentnej neochoty či nemohúcnosti prijať právne rámce pre LGBTI+ ľudí sa pýtame: dokážeme byť vnútorne slobodní a dopriať slobodu iným?

V inscenácii účinkuje celý 3. ročník Katedry herectva Fakulty dramatických umení AU v Banskej Bystrici.

Peter Galdík vyštudoval divadelnú dramaturgiu na VŠMU v Bratislave. Je interným dramaturgom Bratislavského bábkového divadla, spoluzakladateľ divadelnej platformy Uhol_92, pod hlavičkou ktorej režíroval viaceré inscenácie. V súčasnosti pôsobí ako doktorand na Akadémii umení v Banskej Bystrici. Venuje sa prekladom z poľského jazyka.

DIVADLO LAB VŠMU
Denisa Fulmenková / Jakub Matejčík,
Markéta Bocková
AGATHA

dramaturgia: Markéta Bocková
scéna, kostýmy, bábky, svetelný dizajn: Zuzana Slivková
produkcia: Francesca Balej, Karolína Kováčová
odborná konzultácia: PhDr. Tünde Lengyelová, CSc.
fotografie: Marek Bellay
v zákulisí: Jaroslav Demeter (zvukár),
Martin Puškár (osvetľovač)

výber hudby a réžia: Jakub Matejčík

hrajú:
Barbora Mokošová, Martin Frank, Alžbeta Palanová,
Patrícia Stehelová, Jana Holková, Ondrej Gajdoš

Premiéra: 24. 3. 2023
Pre divákov od 15 rokov.
V predstavení sa používajú expresívne výrazy.
Po predstavení diskusia tvorcov s divákmi.

Inscenácia poslucháčov katedry bábkarskej tvorby podľa románu Denisy Fulmekovej o osude prvej ženy, ktorú v Prešporku obvinili z čarodejníctva. Agathu Toot Borlobashin označili za „bosorku" v roku 1602, následne ju upálili. Viac ako 400-ročný príbeh je až mrazivo aktuálny. Do akej miery si dokážeme uvedomiť silu slova?

Na inscenácii spolupracovali študenti a študentky 2. ročníka magisterského štúdia bábkarskej tvorby; 2. ročníka magisterského štúdia réžie a dramaturgie; 2. a 3. ročníka bakalárskeho štúdia divadelného manažmentu.

Jakub Matejčík je divadelný režisér a herec. Počas štúdia bábkarskej réžie a dramaturgie na VŠMU získal ocenenie Bábkarské dosky v kategórii Objav sezóny. Jeho inscenácia *Baby & the BEASTS* reprezentovala tvorbu VŠMU na festivaloch doma i v zahraničí. Je spoluzakladateľom divadla Šerosvit, ktoré využíva prieniky medzi činohrou, bábkarskými postupmi a fyzickým divadlom.

DIVADLO LAB VŠMU
Lot Vekemans
JUDÁŠ

dramaturgia: Roberta Chrťanská
scéna, kostýmy, svetelný dizajn: Daniela Mesárošová
produkcia: Zora Bezáková, Júlia Mattonová
fotografie: Barbora Podola
v zákulisí: Jaroslav Demeter (zvukár), Martin Puškár (osvetľovač)

režia: Ctibor Němec

hrá:
Jakub Somora

Premiéra: 3. 2. 2023

Pre divákov od 15 rokov.
V predstavení sa fajčí a používajú sa expresívne výrazy.
Po predstavení diskusia tvorcov s divákmi.

Postava spasiteľa a postava zradcu. Sú si možno podobnejší, ako sa zdá. Stalo by sa bez Judášovho bozku kresťanstvo jedným z najväčších svetových náboženstiev?
Monodráma o mužovi, ktorého meno je symbolom zrady.

Na inscenácii spolupracovali študenti a študentky 3. ročníka bakalárskeho štúdia réžie a dramaturgie; 3. ročníka bakalárskeho štúdia herectva; 3. ročníka bakalárskeho štúdia scénografie; 2. a 3. ročníka bakalárskeho štúdia divadelného manažmentu.

Ctibor Němec študuje divadelnú réžiu na Katedre réžie a dramaturgie VŠMU v ročníku profesora Romana Poláka. V minulosti spolupracoval ako asistent réžie s Divadlom Husa na provázku, s Divadlom Petra Bezruče a s Divadlom Polárka. *Judáš* je jeho prvá samostatná réžia uvedená pod hlavičkou Divadla Lab (VŠMU) v roku 2023.

DIVADLO AKADÉMIE UMENÍ
Karol Horák
LA MUSICA

dramaturgia: Lukáš Lipčák
scénografia: Jaroslav Daubrava
fotografie: Noémi Galajdová
v zákulisí: Marián Vereš (svetlo)

úprava a réžia: Tereza Farkašová

hrajú:
Zuzana Motýľová, Ondrej Ferko/Filip Ďuriš, Adrián Urda, Stela Hrušovská

Premiéra: 9. 3. 2023
Pre divákov od 12 rokov.
V predstavení je použitý jeden expresívny výraz.
Po predstavení diskusia tvorcov s divákmi.

Komorná inscenácia o traume, ktorá nás dokáže prenasledovať celý život. Neľahký osud jednej rodiny, na pozadí ktorého sa odohrávajú udalosti 20. storočia. Čo všetko je človek ochotný obetovať pre hudbu? Jedno storočie. Jedna rodina. Jeden klavír. Hudba je večná.

V inscenácii účinkujú poslucháči 3. ročníka Katedry herectva Fakulty dramatických umení AU v Banskej Bystrici.

Tereza Farkašová je študentkou Akadémie umení v Banskej Bystrici v odbore divadelná réžia, dramaturgia a teatrológia. Okrem svojej bakalárskej réžie hry *La Musica* sa tohto roku dramaturgicky podieľala na inscenáciách *Anna Karenina*, *Kopačky* a *Médeia* v réžii študentov Akadémie umení.

MARTINSKÉ DIVADLO MLADÝCH
Nataša Tanská
PREDAJŇA 044

dramaturgia, úprava textu: Michaela Hriňová
fotografie: Jakub Kotúč

réžia: Tomáš Grega

hrajú:
Paula Bieliková, Martin Manko, Karolína Kozáková, Ema Kroupová/Leonarda Vrabcová, Dana Rechtoríková/Adela Žiaková, Katarína Košová/Michaela Martišíková, Lenka Sleziaková/Paula Zaťková, Tomáš Grega

Premiéra: 15. 5. 2023
Pre divákov od 12 rokov.

Je nás päť, každá iná. Samozrejme, z času na čas niektorá vybuchne. Koľko potrebuješ? A ty? A… ty? Cena môže byť privysoká a zaplatiť ju môže práve ten, kto to najmenej čakal. Vrah už nie je iba v učebnici, ale medzi stenami predajne. Na fínskom noži sa s neochvejnou istotou lesknú odtlačky každej z nich. Detektívny príbeh, ktorý sa možno nikdy nestal, alebo sa deje stále dookola, poodhalí kúsok z osobného pekla každého z nás. A na druhú stranu postaví naše sny, túžby a to všetko, čo sme pre ne ochotní obetovať. Možno až spadnúť do toho pekla.

Účinkujú študenti 4. ročníka odboru herectva Súkromného hudobného a dramatického konzervatória v Martine.

Tomáš Grega vyštudoval herectvo na VŠMU. Je členom umeleckého súboru Slovenského komorného divadla Martin a pôsobí ako pedagóg na Súkromnom hudobnom a dramatickom konzervatóriu v Martine.

DIVADLO LUDUS
Katarzyna Błaszczyńska
(na motívy komiksu Tomasza Spella)
STANO A ZLÁ NOHA

preklad a dramaturgia: Barbora Chovancová
scénografia: Markéta Plachá
hudba: Martin Husovský
vjing: Matej Černušák
svetelný dizajn: Jozef Miklós
produkcia: Barbora Chovancová
fotografie: Igor Stančík
v zákulisí: Jozef Miklós (svetlo) Eduard Mikuš (technická spolupráca), Milan Srnka (garderóba), Barbora Poliaková (inšpícia)

réžia: Júlia Rázusová

hrajú: Matej Babej, Peter Brajerčík, Alexandra Palatínusová/Mária Ševčíková

Premiéra: 1. 6. 2022
Pre divákov od 11 rokov.

Divadlo LUDUS siahlo po poľskom dramatickom texte, ktorý vznikol podľa komiksu Tomasza „Spella" Grządzielu Stano a Zlá noha. Inscenácia v réžii Júlie Rázusovej ponúka cieľovej skupine divákov od jedenásť rokov balíček dôležitých tém. Napríklad aj to, aké to je, keď je matka na výchovu (zdravotne znevýhodneného) dieťaťa sama. Stano vďaka jej vynaliezavosti a obetavosti netrpí nedostatkom, viac ho trápia problémy v škole a puberta. Jeho najlepšou kamarátkou je „zlá" noha – jeho najčastejším spoločníkom je teda jeho hendikep.

Júlia Rázusová je absolventkou Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity a Divadelnej fakulty VŠMU v Bratislave. Ako režisérka spolupracuje s viacerými divadlami na Slovensku. Je spoluzakladateľkou Prešovského národného divadla a v roku 2020 založila platformu Slzy Janka Borodáča zameranú na súčasné herecké trendy. Je držiteľkou ocenenia Dosky za najlepšiu réžiu inscenácií *Zjednotenie Kóreí* (ŠDKE) a *Moral Insanity* (PND).

Inscenácia vo svojej koncepcii ukrýva množstvo tém súvisiacich s inakosťou a úsilím vyrovnať sa s ňou. Detský divák má cez hlavného hrdinu možnosť nenásilným a často vtipným spôsobom prežiť pocity človeka s istou odlišnosťou a precítiť to, čo ho s inými spája, aj to, čo ho od ostatných vzďaľuje. Inscenácia sa vyhýba rôznym klišé o bezmocnosti hendikepovaných ľudí.

Lucia Galdíková: Zlá noha, ale o to lepšia kamoška.
In: mloki.sk, 2. 6. 2022

Nepochybne dobrá voľba bola aj obsadiť Mateja Babeja do postavy Stana. Dodal mu veselosť – chlapčenskú prirodzenosť, do istej miery naivitu, ale nie je v ňom drzosť ani zatrpknutie. Stále je ešte dieťaťom. So Zlou nohou sú síce zohratí kamoši, no Brajerčík je o čosi vyspelejší, Stanovi sa občas aj vysmieva.

Lenka Dzadíková: Otec zomrel pri pôrode.
In: kød 7/2022

Originálny komiks na dôležitú tému tlmočia tvorcovia inscenácie do svižnej, hravej a dobre pozerateľnej javiskovej formy, ktorá má všetky predpoklady na to, aby sa (nielen) mladému divákovi zapáčila. Tvorcom sa príbeh chlapca, ktorý napriek predsudkom okolia povýšil svoju inakosť na „superhrdinskú" vlastnosť, darí divadelnému divákovi interpretovať s humorom, divadelnou nápaditosťou i humanistickým posolstvom.

Zuzana Timčíková: Výnimočný život so Zlou nohou.
In: monitoringdivadiel.sk, 22. 10. 2022

BRATISLAVSKÉ BÁBKOVÉ DIVADLO
a DIVADLO DRAK HRADEC KRÁLOVÉ
Peter Galdík, Tomáš Jarkovský

ZAPÍSANÝ SPOLOK SLOVENSKÝCH A ČESKÝCH BÁBKAROV UVÁDZA: ZBOJNÍK A GAŠPARKO

dramaturgia: Tomáš Jarkovský, Peter Galdík | použité básne: Orol vták (Janko Kráľ), Smrť Jánošíkova (Ján Botto), Kráľohoľská, Mor ho! (Samo Chalupka) scéna, návrh bábok: Karel Czech | bábky: Jiří Bareš, Roman Marek, Vladimír Sosna, Štěpán Uherka | kostýmy: Tereza Vašíčková | hudba: Daniel Čámský | vyrobili dielne Divadla Drak: Roman Beran, Michaela Kudelková, Hana Kopová, Štěpán Uherka, Tereza Vašíčková | fotografie: Juraj Starovecký | v zákulisí: Dominik Novák, Viktor Ori (zvuk), Jakub Ťapucha, Juraj Čech (svetlo), Ľuboš Hodás, Marek Duchoň, Dominik Prok, Boris Javorský (javiskoví technici), Ivana Golianová (inšpícia)

réžia: Šimon Spišák, Jakub Vašíček

hrajú: Frederika Kašiarová, Ľubomír Piktor, Šimon Dohnálek a. h., Milan Hajn a. h., Ľuboš Janák a. h., Pavla Lustyková a. h.

Premiéra: 13. 1. 2023
Pre divákov od 10 rokov.

Inscenácia *Zapísaný spolok slovenských a českých bábkarov uvádza: Zbojník a Gašparko* nie je formálnou ódou na výročie vzniku Slovenskej republiky, akú by možno niekto od inštitúcie financovanej z verejných zdrojov očakával. Projekt BBD a královohradeckého Divadla DRAK na predmetný dejinný moment nazerá ako na rozpad spoločného štátu, nie oslavu vzniku dvoch samostatných republík. Tvorcovia do opozície postavili dva symboly: patetického a inými utláčaného Jánošíka verzus utáraného, trampovaniu holdujúceho a prefíkaného Gašparka. Inscenácia ponúka veľa zábavy a niečo pre každú vekovú kategóriu. Inak ju budú vnímať deti a inak tí, ktorí poznajú početné spoločensko-politické súvislosti.

Šimon Spišák režíu vyštudoval na Katedre alternatívneho a bábkového divadla DAMU v Prahe. Spolupracoval so Starým divadlom Karola Spišáka v Nitre, s kočovným Divadlom koňa a motora a s bábkovými aj činohernými divadlami na Slovensku a v Čechách. Zaujíma sa aj o komunitné divadlo. Patrí k zakladajúcim členom Nového divadla v Nitre.

Jakub Vašíček je režisér, autor, muzikant, bábkoherec a herec prevažne bábkového a alternatívneho divadla, ale aj činohry, divadla pre deti a mládež, vrátane divadla pouličného.
Režiu a dramaturgiu študoval na katedre alternatívneho a bábkového divadla pražskej DAMU. Ako muzikant hráva v kapelách *Císařovy nové šaty* a *Žilou*.

Inscenácia pracuje s archetypmi, ktoré sú všeobecne známe, ale herci a herečky z oboch súborov ich neprehrávajú. Vtipne prechádzajú z jednej postavy do druhej, pointujú svoje výstupy zvukmi či hudobnými motívmi. (...) Tvorcovia sa pozreli na tému rozdelenia spoločného štátu a vzniku dvoch samostatných republík s nadsázkou a humorom. Rozdelenie štátu však prezentujú iba ako proces menších a väčších konfliktov. Niektoré širšie kontexty musia zrejme detským divákom po predstavení povysvetľovať rodičia.

Marek Godovič: Loutkaři sebe alebo každému, čo jeho je.
In: mloki.sk, 23. 2. 2023

Prostredníctvom kultových figúr, charakteristických pre jednotlivé kultúry – Jánošíka a Kašpárka (Gašparka), tvorcovia priniesli zábavnú a bábkarsky pestrú inscenáciu, reflektujúcu a karikujúcu charakterové črty obidvoch národov, ktoré sú zdrojom vtipných situácií.

Ida Hledíková: O nás gašparkoch a zbojníkoch.
In: kød 3/2023

Inscenácia je určená deťom od desiatich rokov. To je vek, v ktorom sa s nimi dá rozprávať aj o otázkach histórie a štátnosti. V prípade, že sa s nimi k tomu, čo videli, pedagogičky či rodičia nevrátia, odnesú si (aspoň) zrozumiteľný príbeh o spoločnom dobrodružstve gerojského zbojníka a vynaliezavého Gašparka. To, že sa nekončí happyendom, môže byť pre nich cenná skúsenosť.

Lenka Dzadíková: Rozdeľovať s láskou.
In: Loutkař 1/2023

BÁBKOVÉ DIVADLO ŽILINA
David Böhm / Jakub Maksymov

A AKO ANTARKTÍDA

dramaturgia a preklad: Matej Truban
scénografia, bábky a kostýmy: Olga Ziębińska
hudba a zvukový dizajn: Lazar Novkov
fotografie: Milo Fabian
v zákulisí: Martina Zurovac (inšpícia),
Ján Baumann (videotechnik),
Andrej Škorvan (osvetľovač),
Štefan Kratochvíl (svetlo),
Tomáš Jančúch, Peter Kováč,
Miloš Tvrdý (javiskoví technici)

réžia: Jakub Maksymov a kolektív

hrajú: Anna Homolka Čitbajová, Barbora Juríčková, Miroslava Mravcová, Bibiana Tarasovičová

Premiéra: 24. 2. 2023
Pre divákov od 7 rokov.

Inscenácia českého režiséra Jakuba Maksymova pracuje s princípmi live (puppet) cinema. So svojím tímom zvolili formu encyklopédie. O Antarktíde sa dozvedáme prostredníctvom hesiel ako cencúľ, denník, guáno, južný pól, oceán, či žiara. Ide o veľké množstvo informácií o kontinente, histórii jeho dobývania ľuďmi a živote tamojšej fauny. Inscenácia vysvetľuje, ako samec tučniaka sedí na vajci, ako kŕmi vyliahnuté mláďa, aj to, že sa malý tučniak ľahko môže stať korisťou tuleňa. Dozvieme sa aj o živote výskumníkov a výskumníčok na tomto špecifickom mieste.

Jakub Maksymov je český režisér na voľnej nohe, príležitostný dramaturg, performer, pedagóg a autor. Venuje sa modernému bábkovému divadlu a divadlu objektov. V roku 2020 získal cenu Divadelnej kritiky v kategórii Talent roka. Spolupracuje s divadlami v Čechách, na Slovensku, v Nemecku a v Srbsku.

Inscenácia je pre recipienta, najmä detského, ale i univerzálneho, príťažlivá pre svoje estetické i náučné hodnoty. Z reakcií detí na premiére sa dalo vypozorovať, že inscenáciu s radosťou prijali a že jej forma i obsah ich zaujali. Dnešný divák nemá problém s formou scénickej koláže, naopak, forma audiovizuálneho spracovania sa ukazuje ako perspektívna, i keď nie jediná.

Iva Hledíková: A ako audiovizuálna Antarktída.
In: kod 4/2023

Zvolená forma encyklopédie prináša presne pomenované informačné celky, no inscenácia je plynulá, nepôsobí sekane ani repetitívne. Postupne sa dozvedáme viac o abecedne zoradených heslách, napríklad cencúľ, denník, guáno, hladovka, južný pól, mlieko, oceán, žiara. Ide o veľké množstvo informácií o Antarktíde, histórii jej dobývania ľuďmi a živote tamojšej fauny. Sú však podávané na pozadí zaujímavej a dobre zvládnutej inscenačnej formy, preto nie sú únavné. Inscenácia pracuje s humorom, ale aj drsnou realitou prírody.

Lenka Dzadíková: V snehu a ľade.
In: Loutkař 1/2023

Divadelný lexikón *A ako Antarktída* je výsledok poctivej práce. Ponúka silný, celistvý a netradičný bábkarský zážitok nielen vďaka režijno-dramaturgickému konceptu, ale aj výraznej intermediálnosti. Hudba a sound design Lazara Novkova funkčne dopĺňali jednotlivé fakty, mýty a atraktívne akcie prostredníctvom rôznych šplechov, klopkania, smiechu, alebo prúdenia vody či vetra.

Dominika Horváthová: Milé výskumníčky a výskumníci, Antarktída volá!
In: Reflektor 6/2023

NOVÉ DIVADLO
Silvia Vollmann
O NIČ NEJDE

dramaturgia a produkcia: Veronika Gabčíková
scéna, kostýmy a dramaturgická spolupráca: Daša Krištofovičová
hudobná dramaturgia: David Benedek
fotografie: Collavino
v zákulisí: Jakub Jánsky (svetlo), Boris Turaz (zvuk), Natália Častová (video a hlasovanie)

režia: Silvia Vollmann

hrajú: Ivan Martinka, Kristián Baran, Michaella Dzamková, Agáta Spišáková/Ľubomíra Dušaničová, Lucia Korená/Katarína Petrusová

Premiéra: 25. 3. 2023
Pre divákov od 14 rokov.
V predstavení sa používajú expresívne výrazy.

Nové divadlo vytvorilo v spolupráci s režisérkou Silviou Vollmann odvážnu inscenáciu. Počas predstavenia môžu diváci používať mobilný telefón a prostredníctvom hlasovania na Instagrame zvoliť, ktorá herečka stvárni vybranú postavu. Podstatnejším je však fakt, že sa tvorivý kolektív pustil do divadelného stvárnenia osvety. Nerovnosť v našej spoločnosti znázorňujú na sugestívnych príkladoch reality otočenej o 180 stupňov. Inscenácia formálne budovaná ako bujará televízna šou „O nič nejde" poukazuje na reálne osobnosti a skutky, a tak dokazuje, že ide o veľa.

Silvia Vollmann vyštudovala bábkarskú réžiu a dramaturgiu na VŠMU v Bratislave. Za inscenáciu s prvkami dokumentárneho divadla *Hola, Madrid!* (2013) bola nominovaná na cenu Dosky v kategórii Objav sezóny. Venuje sa autorským projektom, najmä pre mladé publikum. V súčasnosti je doktorandkou na katedre réžie DF VŠMU.

Cez pozitívne príklady aj rozvinutie diskusie dáva tvorivý tím návody, ako môže každý z nás prispieť vlastným dielom k budovaniu spoločnosti, v ktorej sa každý bude môcť cítiť bezpečne a bude mať rovnaké možnosti.

Barbora Forkovičová: Ide o všetko!
In: mloki.sk, 26. 4. 2023

BÁBKOVÉ DIVADLO NA RÁZCESTÍ
BANSKÁ BYSTRICA
Michaela Homolová

VEĽKÁ CESTA

dramaturgia: Iveta Škripková
scénografia: Hza Bažant
hudba: Filip Homola
odborná spolupráca: Peter Vrťo (arteterapeut v posunkovej reči, herec), Klára Oravcová (špeciálna pedagogička pre slabozraké deti)
fotografie: Dodo Šamaj
v zákulisí: Pavol Bukovina (svetlo), Marek Horváth (zvuk), Daniel Chlumecký (javiskový majster), Samuel Mažáry, Martin Zemko (stavači), Valéria Momotenko (kostýmy a rekvizity)

réžia: Michaela Homolová

hrajú: Marianna Mackurová, Mária Šamajová, Ľubica Pradidová

Premiéra: 9. 10. 2022
Pre divákov od 2 rokov.

Plíšik lieskový pomôže rosničke zelenej zachrániť sa pred bocianom, neskôr sa však skamarátia všetci traja. Inscenácia *Veľká cesta* je inkluzívna. Tvorivý tím pod vedením režisérky Michaely Homolovej ju pripravil tak, že ju môžu súčasne vnímať zrakovo i sluchovo znevýhodnení a je zároveň plnohodnotnou inscenáciou aj pre ľudí bez zdravotného znevýhodnenia. Je určená už pre najmenších škôlkarov, no aj starší ocenia jej výtvarné a bábkarské kvality.

Michaela Homolová je česká režisérka slovenského pôvodu, výrazná osobnosť českého divadla v oblasti tvorby pre deti a mládež. Pôsobí ako režisérka a umelecká šéfka v Naivnom divadle Liberec. Vyučuje na KALD DAMU Praha. Za svoju tvorbu získala množstvo ocenení doma a v zahraničí.

Inscenácia *Veľká cesta* je odvážnym krokom Bábkového divadla na Rázcestí, z ktorého vzišlo skutočne inkluzívne dielo. Inscenačný tím vzal na zreteľ možnosti vnímania rôznych detí so špeciálnymi potrebami a dokáže ich spojiť v jednom čase v jednom hľadisku.

Lenka Dzadíková: Inklú/poé/zia.
In: kød 10/2022

NEVADIVADLO
Róbert Máťuš
KOMPOST STORY

scénografia: Miriám Horňáková
fotografie: Juraj Šebok

režia: Róbert Máťuš a Lukáš Jurko

hrajú: Róbert Máťuš a Lukáš Jurko

Premiéra: 6. 11. 2022
Pre deti od 3 rokov.
Po predstavení tvorivá dielňa.

Ríbezľa, ktorá dosiaľ chránila hmyziu komunitu ulice Podríbezľová pred živlami a zásobovala ju sladkým ovocím, chradne. Hmyzí priatelia si nevedia rady, no to sa zmení, keď sa do kompostu nasťahuje nový pomocník. Príbeh o prijatí, tímovej práci a kompostovaní.

Róbert Máťuš študoval bábkoherecku tvorbu. Venuje sa animátorskej činnosti a divadelnej tvorbe v nezávislých divadlách (Divadlo Fí, nevaDIvadlo). Spolupracuje so zoskupením EDUdrama ako lektor vzdelávacích workshopov.

Lukáš Jurko absolvoval VŠMU v odbore bábkoherectvo. Spolupracuje s viacerými divadlami, venuje sa aj pedagogickej činnosti. Je zakladateľ profesionálneho nezávislého divadla nevaDIvadlo.

DIVADLO TUŠ
Jaroslava Blažková
MAČKY LETIA DO KANADY

scénografia: Viktória Sedláková
ilustrácie: Martina Matlovičová
fotografie: Juraj Sedlák

réžia: Ivica Ozábalová

hrajú: Barbora Krajč Zamišková, Kristína Sviteková

Premiéra: 25. 9. 2022
Pre deti od 3 rokov.
Po predstavení tvorivá dielňa.

Moderný rozprávkový príbeh o tom, ako mačky letia do Kanady úspešnej slovenskej spisovateľky Jaroslavy Blažkovej. Hlavné hrdinky, sympatické mačičky Lízička a Princezka, majú celkom ľudské vlastnosti a zažívajú celkom ľudské situácie. Pred cestou sa predsa musia pobaliť, potom ich všeličo prekvapí na letisku i v lietadle, a po pristátí na ne dýchne exotika cudzej krajiny. Príbeh, podaný s humorom a ľahkosťou, skvelo podčiarkujú vtipné bábky a scéna, ktoré vychádzajú z knižných ilustrácií Martiny Matlovičovej.

Inscenácia vznikla v spolupráci s Mestskou knižnicou mesta Piešťany a vydavateľstvom Buvik. Kniha *Mačky letia do Kanady* získala Cenu BIBIANY za najkrajšiu detskú knihu v súťaži Najkrajšie knihy Slovenska 2020.

Ivica Ozábalová je bábkoherečka, divadelná publicistka a dokumentaristka. Tridsať sezón bola herečkou Štátneho bábkového divadla v Bratislave (dnes Bratislavské bábkové divadlo). Neskôr pracovala v Divadelnom ústave v Bratislave. Publikovala v odborných divadelných časopisoch. Je autorkou viacerých kníh z oblasti divadla, prevažne bábkového.

DIVADLO SPOD PERINKY
Frederika Kašiarová, Adela Dukátová

DOKTOR DŽEJDŽEJ

scénografia, bábky, zvuk, svetlo: Alica Mikóczová
fotografie: Alica Mikóczová

réžia: Frederika Kašiarová, Adela Dukátová

hrajú: Frederika Kašiarová, Adela Dukátová

Premiéra: 19. 9. 2022
Pre deti od 6 rokov.
Po predstavení tvorivá dielňa.

Doktor Džejdžej je vychýrený odborník a profesionál, ktorý má rád adrenalín. Svojimi praktikami uzdravuje ľudí, zvieratá a rastliny. Pre svojich pacientov nevâha urobiť všetko. Keď zistí, že sa opica Čiči ocitla v nebezpečenstve, spolu s kamarátmi – zvieratkami odletí do Afriky, aby ju zachránil. Avšak aj takýto statočný muž sa môže dostať do problémov. Príroda, láska, vášeň, zrada. Podarí sa Džejdžejovi zachrániť seba aj zvieratká? Kto je Žigmund a Minerálka? Prečo Motýľ nelieta, ale chodí? A ako s tým súvisí Robinson? Dozviete sa počas ordinačných hodín Doktora Džejdžeja.

Inscenácia vyzdvihuje silu priateľstva a lásky – ľudí, zvierat, či dokonca rastlín – v boji proti zlu a nenávisti. Poukazuje tiež na dôležitosť vzájomnej komunikácie a duševného zdravia.

Frederika Kašiarová je absolventkou bábkarskej tvorby. Momentálne pôsobí v Bratislavskom bábkovom divadle. V čase pandémie založila „bytové divadlo“ – Divadlo spod Perinky.

Adela Dukátová je študentkou bábkarskej tvorby a v súčasnosti hosťuje v Bábkovom divadle v Žiline. Spolu s Frederikou robia divadlo pre všetky vekové kategórie a búrajú stereotypy o bábkovom divadle.

DIVADLO ZKUFRAVON
Andrej Šoltés
LAKIHO MESTEČKO

scénografia: Daša Krištofovičová
dramaturgia: Verona Hajdučíková
hudba: Nina Rosa
fotografie: Martina Mlčúchová

réžia: Andrej Šoltés

hrajú: Andrej Šoltés, Michal Rosík

Premiéra: 16. 6. 2022
Pre deti od 4 rokov.
Po predstavení tvorivá dielňa.

Myslíte si, že poznáte mesto, v ktorom bývate? Samozrejme. Do práce či školy chodíme po tých istých uliciach, okolo rohu, prejdeme cez park, po schodoch hore, dole. Po čase to začne byť nuda. Stále to isté. Mesto sa nemení. A čo, ak áno? Stačí otvoriť oči a pozerať sa na veci inak. Ako? Čo keby sme sa spolu na mesto pozreli očami malého túlavého psa alebo z vtáčej perspektívy. Skúste to. Už to vidíte?

Inscenácia *Lakiho mestečko* vám ukáže mesto, ako ho nepoznáte. Miesta, ktoré sú na prvý pohľad nudné, odkryjú svoje fantastické príbehy. A vy sa na svoje mesto možno tiež už budete pozerať inak.

Andrej Šoltés je bábkoherec, autor a režisér. Spolupracoval s viacerými slovenskými a zahraničnými režisérmi. V roku 2012 založil divadlo ZkuFraVon, ktoré sa venuje najmä tvorbe pre deti a mládež. Vlani vytvoril štvordielny bábkový seriál *Založme si štát*, ktorý hravou formou vysvetľuje základné princípy fungovania štátu.

DIVADLO SPOZAVOZA
Miro Mihálek
RÓMSKE ROZPRÁVKY

scénografia: Miriam Horňáková
vizuál plagátu: Viktória Csányiová
fotografie: Tibor Czitó

režia: Miro Mihálek

hrá: Miro Mihálek

Premiéra: 4. 4. 2022
Pre divákov od 5 rokov.
Po predstavení tvorivá dielňa.

Divadelná inscenácia pre deti so živou hudbou a netradičnými bábkami čerpá z ľudovej slovesnosti, cigánskych príbehov, ale aj riekaniek či básní z knihy *Sunoro* od Viery Kováčovej.

Inscenácia vznikla v spolupráci so združením Omama a Vierou Kováčovou. Vznik inscenácie finančne podporil Fond na podporu kultúry národnostných menšín.

Miro Mihálek vyštudoval bábkoherectvo, tvorí pre deti, mládež aj dospelých. Venuje sa aj pedagogickej činnosti. Spolupracuje tiež s amatérskymi zoskupeniami. Je aktívnym členom Medzinárodného bábkarského zväzu pri UNESCO – UNIMA.

NÁRODNÍ DIVADLO BRNO
Mário Radačovský
NA KRÁSNOM MODROM...

hudba: Johann Strauss ml.
umelecký vedúci baletu NdB2: Uladzimir Ivanou
baletná majsterka: Markéta Pimek Habalová
inšpicientka: Alena Kolegarová
produkcia a marketing: Linda Haraštová
fotografie: Arthur Abram
v zákulisí: Luděk Mrkos (inšpicient)

choreografia a režia: Mário Radačovský

účinkujú: Adam Baštař, Adéla Kulíšek, Zuzana Kučerová, Valentin Domsa, Hugo Martinez, Rashmi Torres, Manuel Romero de Haro, Amelie Silk, Izabela Gracíková/Anastasia Lehmann

Premiéra: 31. 10. 2022

Prvý projekt juniorského baletného súboru Balet NdB 2, ktorý vznikol v septembri 2022 a v ktorom pôsobí dvanásť mladých talentovaných tanečníkov a tanečníc z Českej republiky, Kanady, Maďarska, Španielska, Švajčiarska a Anglicka.

Mladosť, energia, rýchlosť, bláznivosť a naivita sa stali námetom pre choreografiu Mária Radačovského, v ktorej dominujú všetky tieto vlastnosti v jedinečnom tanečnom stvárnení. Za sprievodu valčíkov a poliek Johanna Straussa mladšieho sa vrátime späť do roztancovanej Viedne 19. storočia. Choreografia je jednou z troch častí inscenácie *Uroboros / Na krásném modrém.../ Vodník*.

Mário Radačovský je tanečník a choreograf. Ako tanečník pôsobil v SND, neskôr v Kyliánovom Nederlands Dance Theatre v Haagu a ako prvý sólista v kanadskom balete v Montreale. Tam začal aj choreograficky tvoriť. Do Baletu SND sa vrátil v novom miléniu najprv ako sólista, neskôr umelecký šéf. V súčasnosti je umeleckým šéfom Baletu Národného divadla v Brne.

BIJOUTERRIER
Koncert, ktorý ti odfúkne príčesok!

texty: Kuko
fotografie: Martina Vozárová
v zákulisí: Zuzana Nemetová (technička, maskérka)

účinkujú: Zita Rigondeaux (spev), Vojtech Ujlaky (spev, perkusie), Majka FTG (spev), Gejza Pandou (gitara, spev), Valentín Rózsa (basgitara, spev), Imrich Ujlaky (bicie)

Bijouterrier je slovenská hardcore punkrocková skupina, neoficiálne založená v roku 2011. Za „duchovného otca" jej zrodu sa považuje spevák kapely Horkýže Slíže Kuko, ktorý pre ňu dodnes píše texty. Muzikanti zo skupiny Bijouterrier vydali tri štúdiové albumy. Koncertujú na Slovensku i v Čechách. Znalci vedia a oku pozorného publika neujde, že pod pseudonymom Zita Rigondeaux sa ukrýva herečka a speváčka, členka umeleckého súboru martinského divadla Alena Pajtinková.

TÚLAVÉ DIVADLO
Jakub Nvota, Kamil Žiška
ZUZANKA, NEPLAČ

scéna: Pavol Andraško
kostýmy: Miriam Struhárová
choreografia: Ladislav Cmorej
hudobný aranžmán a produkcia: Kamil Mikulčík, Filip Hittrich
produkcia: Jana Suraová, Petra Kovalčíková
fotografie: René Miko
v zákulisí: Lukáš Rudzan (zvuk), Martin Potočný (svetlo)

režia: Jakub Nvota

účinkujú: Kristína Tóthová, Lucia Hurajová, Zuzana Kyzeková, Adela Mojžišová, Daniela Šencová, Radovan Hudec, Štefan Martinovič, Štefan Richtárech, Jakub Ružička

Premiéra: 8. 7. 2021

Zuzanka, neplač **je originálna autorská komédia s pesničkami. Odohráva sa v starej Bratislave na pomedzí 20. a 30. rokov, meste plnom tajomných uličiek a podivuhodných existencií. Ulicami znejú chytľavé melódie. Umelecká bohéma, zbohatlíci, veselé dievčatá aj malí podvodníci. To je svet, do ktorého prichádza nádejná maliarka Zuzana. Môže však v tomto meste dievča študovať umenie? Než sa to tak stane, Zuzanka sa riadne zapletie do osídiel Prešporku. Komédia, ktorá hovorí tak trochu aj o nás.**

Jakub Nvota vyštudoval divadelnú réžiu a dramaturgiu na VŠMU. Spolu s Kamilom Žiškom je zakladateľom, kmeňovým režisérom a autorom Túlavého divadla. Ako režisér spolupracuje tiež s ďalšími divadlami na Slovensku a v Čechách. V Túlavom divadle uviedol päťdielny autorský cyklus kabaretov *Žltý kanárik*. Spolupracuje so Slovenským rozhlasom, kde má každý týždeň autorskú minútovú glosu pod názvom *Nvotova osnova*.

KONCERT PRE DANA

23. júna mal mať na festivale koncert Dano Heriban s kapelou. Namiesto neho uvedieme špeciálny koncert SKD Pozitív venovaný jeho pamiatke.

DANO HERIBAN
(25. 3. 1980 – 24. 5. 2023)

EVA PAVLÍKOVÁ & BAND
Šansónový večer

texty: Ján Štrasser,
Nora Beňačková, Oľga Záblacká
fotografie: Michal Jakubec
účinkujú: Eva Pavlíková (spev),
Zdenko Huszárik (klavír), Viliam Majer (akordeón),
Jakub Valiček (bicie), Tamas Belicza (basgitara)

Herečka a speváčka Eva Pavlíková sa na šansónovom koncerte predstaví v sprievode svojej kapely. Zaznejú známe šansóny od domácich a svetových autorov a takisto muzikálové melódie. Umenie spievaného šansónu s dôrazom na obsahovú zložku si Eva Pavlíková berie za svoje a napĺňa tak odkaz režiséra Jozefa Bednárika – udržiavať tento hudobný žáner živý a šíriť ho ďalej medzi ľudí.

DISKUSIA S MINISTERKOU KULTÚRY
19. JÚN 19:00 – 20:30
BARMUSEUM

Diskusia Denníka N a festivalu Dotyky a spojenia o stave kultúry na Slovensku s ministerkou kultúry Slovenskej republiky Silviou Hroncovou. Moderuje Oliver Rehák z Denníka N.

FINÁLE
24. JÚN 20:00 – 22:00
JAVISKO ND

Súčasťou Hlavného programu festivalu je aj záverečná diskusia o festivalových inscenáciách v priamom prenose vo vysielaní Rádia Devín (RTVS). Diskutujú estetička Michaela Hučko Pašteková, dramaturgička Marta Ljubková, divadelný kritik Karel Král a divadelný kritik a kurátor slovenskej časti programu Medzinárodného festivalu Divadelná Nitra 2023 Miro Zwiefelhofer. Moderujú redaktorka Rádia Devín Zuzana Golianová a divadelný kritik a prekladateľ Michal Zahálka.

DISKUSIE S TVORCAMI
20. – 24. JÚN

Diskusie s účinkujúcimi a tvorcami inscenácií v Hlavnom programe moderujú dramaturgovia Miro Dacho, Róbert Mankovecký a Monika Michnová.

ŠTUDENTSKÁ PLATFORMA
19. – 23. JÚN

Diskusie s tvorcami po predstaveniach v programe Junior v rámci Študentskej platformy moderuje režisér Max Sobek.

EKO-TRANSFORMÁCIA V SLOVENSKOM DIVADLE. AKO NA TO SO *SPRIEVODCOM*.

Prvá prezentácia projektu Divadelného ústavu a Inštitútu cirkulárnej ekonomiky o tuzemských možnostiach zelenej divadelnej praxe. Jeho výsledkom je brožúra, ktorá vznikla na základe dotazníkového výskumu a praktickej konfrontácie s divadelnou praxou aj výrobou v dielňach. Publikácia obsahuje tipy a postupy, ktoré divadlám môžu uľahčiť cestu k tomu, aby sa stali environmentálne zodpovednými inštitúciami.
Minikurz použitia *Sprievodcu* predstaví divadelný výskumník Centra divadla DÚ a spoluautor projektu Milo Juráni.

PLATFORMA
Herectvo: krízy a výzvy

PLATFORMA O STAVE SÚČASNÉHO HERECTVA
V ČECHÁCH A NA SLOVENSKU
pripravili a moderujú: Lukáš Brutovský a Miro Dacho

21. JÚN
Stav slovenského herectva – od 60. rokov po dnešok – vrcholy a pády

V akej kondícii je slovenské herectvo v súčasnosti, ak sa to dá zovšeobecniť? Prečo sa od 60. rokov neobjavila v slovenskom činohernom divadle silná herecká generácia? Čo to znamená herecká osobnosť? Máme dostatočný počet profilujúcich hereckých osobností? Je slovenské činoherné herectvo v kríze?

diskutujú:
- Miriam Kičiňová, dramaturgička, riaditeľka Činohry SND
- Tomáš Mischura, herec, odborný asistent Katedry herectva Akadémie umení
- Roman Polák, režisér, vedúci Katedry réžie a dramaturgie VŠMU

22. JÚN
Výchova a výučba – metódy a skúsenosti, teória verzus prax

Ako vyučujeme? K čomu vyučujeme? Koho vyučujeme?

diskutujú:
- Tomáš Mischura, herec, odborný asistent Katedry herectva Akadémie umení
- Roman Polák, režisér, vedúci Katedry réžie a dramaturgie VŠMU

23. JÚN
Možnosti a perspektívy vývoja – herectvo budúcnosti alebo čo treba zmeniť... Čo chceme / vieme / budeme robiť inak na školách a v praxi?

diskutujú:
- Rastislav Ballek, režisér, pedagóg na VŠMU
- Miriam Kičiňová, dramaturgička, riaditeľka Činohry SND
- Marta Ljubková, dramaturgička, pedagogička na DAMU

DIVADLO JÁNA PALÁRIKA V TRNAVE
Alicja Morawska-Rubczak
PÚPÄTKO

scéna a kostýmy: Barbara Małecka
asistentka režie: Martha Kent
dramaturgická spolupráca: Veronika Briestenská
hudba: Iwona Skv
choreografia: Monika Kiwak
produkcia: Ivica Franeková
fotografie: Robert Tappert
v zákulisí: Marta Hulmanová (inšpicientka), Zuzana Mikleová (garderóba), Ľubica Holubová (masky), Jakub Uváčik (zvuk), Patrik Shinwari, Štefan Buchta (svetlá), Marián Dusík (rekvizity), Miloš Gál (vedúci javiskovej techniky), Silvester Čambál, Erik Horváth, Matej Mikluš, Michal Morvay (stavači kulís)

réžia: Alicja Morawska-Rubczak

hrajú: Petra Blesáková / Ivica Franeková, Silvia Soldanová, Matúš Beniak

Premiéra: 31. 3. 2023
Pre deti od 6 mesiacov do 3 rokov (a ich rodičov).

Inscenácia pre najmenších divákov. S rešpektom k ich možnostiam, s citom k ich prejavu a s dôverou v ich prirodzenú zvedavosť. Púpätko je jedinečným zážitkom. Staňte sa súčasťou pôsobivej krajiny, ktorej čaro zvukov, tvarov a živlov zapôsobí na všetky vaše zmysly a nechá vaše bábätká rozkvitať v divadle ako púčiky.

DIVADELNÉ CENTRUM
Ján Šimko
SPLEŤ

dramaturgia: Zuzana Palenčíková | odborná spolupráca: Zuzana Juráneková, Marek Madro (IPčko) scéna: Diana Strauszová | kostýmy: Veronika Vartíková | videoart: Boris Vitázek | videopodpora: Dušan Dobiáš | kamera a strih: Peter Kotrha hudba: Matúš Homola | záverečný song: Nina Kohout | fotografie: Braňo Konečný | v zákulisí: Daniel Ontko (koordinácia), Veronika Bieliková (marketing, sociálne siete), Michaela Hriňová (produkcia, sociálne siete), Katarína Môcová, Anna Šestáková (referentky predaja a práce s publikom), Andrej Pekár (zvuk, video, stavba scény), Matej Urban (svetlá, stavba scény)

réžia: Ján Šimko

hrajú: Henrieta Virágová, Michal Rosík, Miloš Kusenda | v dokrútkach: Lucia Hurajová, Peter Kadlečík, Hannah Gilan, Samuel Černuško, Alex Kukla, Ema Doláková, Samuel Soyal, Viktória Oroszová, Andrej Klimits, Michaela Hriňová

Premiéra: 10. 2. 2023
Pre divákov od 15 rokov.
Po predstavení diskusia.

Príbeh o mladých ľuďoch z generácie, ktorá patrí medzi tie najosamelejšie. Veronika je mladá adoptovaná Rómka. Rodičia, hoci majú svoju dcéru veľmi radi, nemajú na ňu veľa času. A tak trávi väčšinu času sama. Bojí sa s niekým zblížiť. Ani v škole si nevie nájsť priateľov. Dokonca je ochotná akceptovať správanie, o ktorom si neuvedomuje, že je šikanou. Pre svoj pôvod, výzor, originálne názory aj postoje je vystavená (kyber) šikane. V reakcii na svoju inakosť a samotu si na sociálnych sieťach vytvorí virtuálny profil Bianky, svojho krajšieho a odvážnejšieho alter ega. Po medializácii prípadu šikany v Miloslavove Veronika zisťuje, že aj jej život sa podobá životu obete zo správ. Dokáže sa z toho všetkého vymaniť a začať nanovo?

Ján Šimko sa venuje takmer výlučne dokumentárnemu divadlu. Bol jedným z iniciátorov projektu *Paralelné životy*, ktorý priniesol šesť inscenácií zo šiestich krajín spracúvajúcich archívy tajných služieb. Inscenácie sa prezentovali na festivale Divadelná Nitra a neskôr putovali po krajinách V4.

ZUŠ V MARTINE,
DIVADELNÝ SÚBOR DROBÁTKA
Jaroslava Blažková/ Pavla Musilová

MÔJ SKVELÝ BRAT ROBINZON

fotografie: Michal Lašut
réžia: Pavla Musilová

hrajú: Daniela Dudová, Peter Grendár, Žofia Frátriková, Dorota Palenčíková, Laura Pindurová, Natália Plešková, Kristína Sadilová, Eva Žiaková, Ivan Nemec (gitara), Roman Frátrik (bicie)

Premiéra: 31. 3. 2023
Pre divákov od 14 rokov.

Príbeh prvej lásky Budyho, chalana z Bratislavy, ktorý na nezvyčajnom mieste a za zvláštnych okolností stretne Dorotu. Odvtedy sa Budy mení – váhavý, plachý a jachtavý chlapec prestáva mať strach zo života. Už sa nepotrebuje skrývať za svoje alter ego, odvážnejšieho a schopnejšieho Robinzona. Zmysel bytia a naplnenie života mu poskytuje láska.

Pavla Musilová vyštudovala dramaturgiu a réžiu na katedre bábkarskej tvorby VŠMU v Bratislave. Spolupracovala s niekoľkými bábkovými divadlami na Slovensku. V súčasnosti pôsobí ako pedagogička herectva na Súkromnom hudobnom a dramatickom konzervatóriu v Martine a vedie literárno-dramatický odbor v ZUŠ na ulici P. Mudroňa Martin.

ŠTÚDIO PIVNICA
Gabriela Preissová

GAZDINÁ ROBA

preklad: Matúš Kavec
dramaturgia: Silvia Matejčíková
pohybová spolupráca: Barbora Šimová
variácie ľudových piesní: Marek Fóra
ľudová hudba: Marián Kramár, Eva Palovčíková, Branislav Murček, Tomáš Kramár
odborná konzultácia: Hana Zelinová, Monika Barabášová
šéf techniky: Samuel Krško
manažment: Monika Ondrušová, Eva Palovčíková

réžia: Zuzana Galková

hrajú: Ema Poliaková, Martin Manko, Oliver Ruttkay, Ľubomíra Krkošková, Eva Benčíková, Tatiana Masnicová, Peter Knoško, Ema Kroupová, Ivana Matuľová, Igor Mikula, Zuzana Galková, Jaroslav Šimo, Iveta Švecová, Samuel Šimo, Juraj Benčík,Peter Michalík, Michal Babčo, Dorota Uriková, Viktória Žifčáková, Viktória Koporecová, Alexandra Kočanová, Lucas Matejčík, Patrícia Salašková

Premiéra: 16. 10. 2022
Pre divákov od 12 rokov.

Ako ďaleko musí človek zájsť, aby našiel vlastné šťastie a uplatnil si svoje právo naň? Kam až dosiahnu predsudky? Končia sa za hranicami rodného kraja alebo nás prenasledujú aj za nimi?
Príbeh boja mladej ženy o presadenie seba a svojho práva na šťastie, hľadanie úniku z prísne daných pravidiel a konvencií. Ale i príbeh dvojitej morálky – nie nepodobnej tej, akú poznáme dnes. Zmenil sa život gastarbeiterov od čias Preissovej? Alebo sa zmenili len kulisy a príbehy opatrovateliek či robotníkov, ktorí plnia piatkové rýchliky sa podobajú tým zo slovensko-moravského pomedzia z klasiky českého dramatického realizmu?

Zuzana Galková vyštudovala divadelnú réžiu a dramaturgiu na VŠMU, doktorandské štúdium v odbore divadelné umenie absolvovala na Akadémii umení. V súčasnosti pracuje v štúdiu RTVS v Banskej Bystrici. Pedagogicky pôsobí na Žilinskej univerzite a hudobno-dramatickom konzervatóriu v Martine. Ako režisérka spolupracovala s divadlom Alexandra Duchnoviča v Prešove, ako dramaturgička s Divadlem na Vinohradech v Prahe. Angažuje sa v združení Štúdio Pivnica, ktoré pripravuje rôzne typy kultúrnych programov v Martine.

ANTIGONA
Sofokles v komixe.

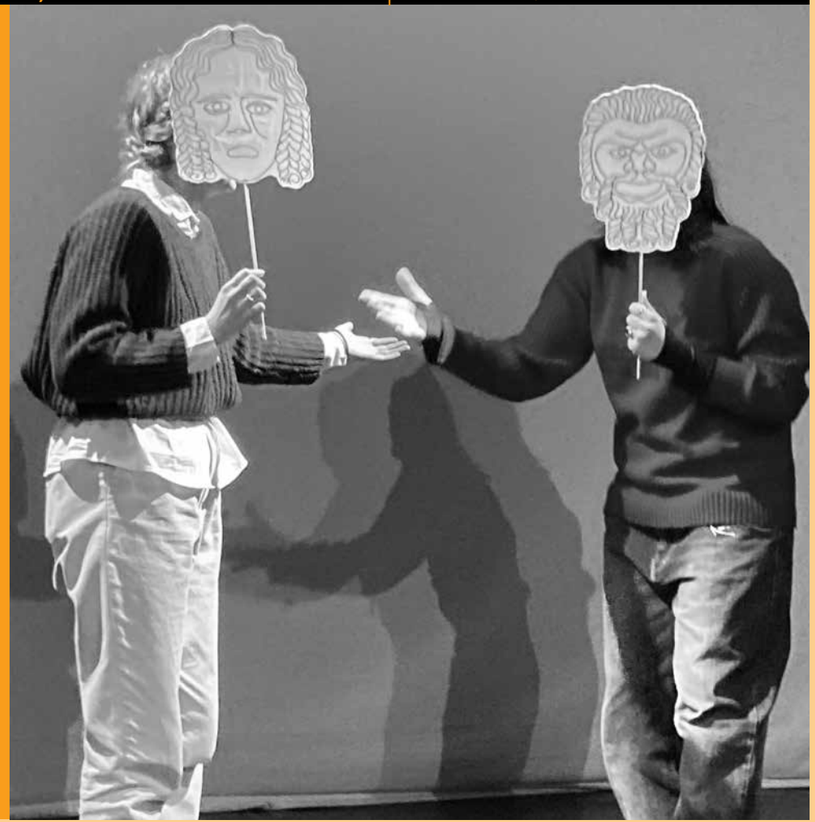

Dramacentrum EDUdrama pripravilo pre stredoškolákov interaktívny vzdelávací workshop na tému Sofoklovej Antigony. Vybrať si tú správnu stranu, vyjadriť svoj názor či obhájiť svoje konanie nemusí byť vždy jednoduché. A už vôbec nie, ak ste obyvateľom starovekých Théb a rozhodujete sa medzi zákonom Bohov alebo zákonom nového panovníka.

Účastníci workshopu spoznajú zákonitosti antickej drámy na vlastnej koži.

Program vznikol v rámci projektu Classics in the Graphic Novel v spolupráci s Divadelným ústavom.

lektorky: Veronika Kořínková, Martina Jánošíková

AKO SA HĽADÁME | TRIDSAŤ ROKOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY V DIVADELNÝCH INSCENÁCIÁCH
Vernisáž výstavy

koncept výstavy: Zuzana Nemcová Gulíková, Marek Godovič, Lenka Dzadíková
autorský tím: Lenka Dzadíková, Marek Godovič
výtvarné objekty: Jozef Ciller, Alexandra Grusková, Eva Kudláčová Rácová, Michal Lošonský, Juraj Poliak, Ondrej Zachar
odborná spolupráca: Miloslav Juráni, Dária Fojtíková Fehérová
grafické riešenie: Mária Čorejová

Vernisáž výstavy Divadelného ústavu. Akým spôsobom reflektujú tri desaťročia našej republiky divadelníci a divadelníčky? Výstava nazerá na obdobie uplynulých tridsiatich rokov prostredníctvom fotografií a objektov z divadelných inscenácií a úryvkov z dobovej tlače. Kľúčom k ich zoradeniu je niekoľko tém, ktoré sa opakujú a kriticky upozorňujú na stav našej spoločnosti: mýty o slovenských hrdinoch, vzťah k folklóru, absencia žien vo verejnom priestore... Výstavu fotografií dopĺňajú exponáty výtvarníkov a výtvarníčok, ktorí tému tridsaťročného Slovenska zhmotnili do objektov.

FYZICKÝ STORYTELLING

Odkaz commedie dell'arte v postdramatickom divadle.

Dvojdňový herecký workshop pod vedením talianskej lektorky Chiary D'Anna sa venuje technike fyzického storytellingu, improvizácie a charakterizácie so zameraním na nuansy gesta, tempo-rytmu a zapojenie publika. Účastníci sa prostredníctvom praktického prístupu dozvedia, ako vyprovokovať publikum vytváraním silných a myšlienkovo podnetných inscenácií inšpirovaných historickými udalosťami, aktuálnymi udalosťami a súčasnou politikou. Workshop pripravilo divadelné zoskupenie Slzy Janka Borodáča.

Workshop je primárne určený profesionálnym divadelníkom a divadelníčkam; poslucháčom a poslucháčkam vysokých umeleckých škôl, a študentom a študentkám konzervatórií (tretieho ročníka a vyššie).

LAKIHO POTULKA

autorka a lektorka: Veronika Hajdučíková

fotografia: Lenka Binderová

Tvorivá dielňa pre deti spojená s prechádzkou po vybranej trase v meste. Deti si najprv prečítajú jeden príbeh z knihy o túlavom psíkovi menom Laki, potom sa prejdú po meste vopred zvolenou cestou. Na vychádzke si budú všetko všímať, zaznamenávať a zapájať pri tom všetky zmysly. Po návrate do knižnice vytvoria originálne mapy prejdenej trasy, doplnené o vlastné postrehy.

ANDREA BUČKO BAND

účinkujú:
Andrea Bučko – spev, klávesy
Fedor Frešo – basa
Ema Kakarová – bicie
Daniel Žulčák – klávesy a vokál

fotografie: Natália Benešová

Andrea Bučko je divadelná dramaturgička, venuje sa aj písaniu hudby, spevu, pedagogike a herectvu. Píše si vlastné texty, hrá na klavíri a momentálne pracuje v Divadle Nová Scéna ako dramaturgička Štúdia Olympia. Vydala už 4 autorské hudobné albumy. Svoju hudbu prezentovala na rôznych festivaloch doma i v zahraničí. Je tiež autorkou hudby a spoluautorkou hry *Morena* v SND. Andrea sa na festivale predstaví so svojou kapelou a vlastnými piesňami z oboch posledných albumov – *Morena* a *Púšťam*.

SKD NEGATÍV

účinkujú: Alena Pajtinková, Tomáš Grega, Róbert Mankovecký, Marián Frkáň a ďalší

fotografie: Braňo Konečný

Voľné kaviarenské hudobné zoskupenie členov umeleckého súboru i technických zložiek martinského divadla zahrá slávne rockové hity v unplugged verzii. Princípom vokálnej interpretácie je slovíčko „naopak" – mužské songy spievajú dámy a ženské songy interpretujú páni. Z hudobnej skupiny SKD POZITÍV sa tak na jeden večer stane voľné kaviarenské hudobné zoskupenie SKD NEGATÍV.

JOBUSOVKY

Braňo Jobus je slovenský spevák, muzikant, spisovateľ a zakladateľ hudobného festivalu Vrbovské vetry, ale aj líder kapiel Karpatské chrbáty, Vrbovskí víťazi a projektu Abusus.
Ako muzikant spolupracuje s rôznymi slovenskými hudobníkmi, moderuje festival Pohoda, zahral si tiež v televíznych seriáloch. Systematicky sa venuje detskej literatúre, napísal celý rad kníh pre detských čitateľov. Aj o nich spieva a rozpráva v programe *Jobusovky.*

BURZA KNÍH

Predajná burza beletrie, náučnej a detskej literatúry. Novinkou je predaj stále hodnotných časopisov. Výťažok z burzy sa použije na nákup nových kníh, ktoré obohatia fond Turčianskej knižnice.

SOCHA V MESTE IX.

kurátori: Adam Galko,
Ivana Rumanová

autori: Pavel Karous,
Ľubica Kobová

• počas celého festivalu Dotyky a spojenia

Reflexia verejného priestoru mesta Martin. V rámci umeleckých rezidencií vznikajú diela, ktoré môžu mať povahu dočasného objektu vo verejnom priestore, performancie alebo prednášky.

FRAŇO ŠTEFUNKO
TRETÍ ROZMER PREMENLIVEJ DOBY
kurátorský výklad k výstave

• štvrtok 22. jún 13:30 – 14:30
• piatok 23. jún 13:30 – 14:30
Turčianska galéria v Martine
kurátori: Adam Galko, Patrik Krajčovič
Výstavou sprevádza Adam Galko.

Výstava Fraňa Štefunku (1903 – 1974) predstavuje súborné dielo sochára, zakladateľa slovenskej modernej sochy, ktorého tvorba sa začala odvíjať od začiatku 30. rokov minulého storočia. Prezentácia rozsiahleho diela poodhaľuje osobnosť sochára, portrétistu, priekopníka trojštvrtinovej figúry, monumentalistu, medailéra, ale aj človeka, ktorý zhmotňoval svoj príbeh na pozadí rýchlo sa meniacej doby.

PODUJATIA TURČIANSKEJ GALÉRIE POČAS FESTIVALU DOTYKY A SPOJENIA

GREGOROVÁ/ PFEILMAYEROVÁ
performatívna prednáška

autorka: Ľubica Kobová
• 23. jún 15:30 – 16:30 pred budovou Tatrabanky (Slovenská sporiteľňa)

Spisovateľka a feministka Hana Gregorová (1885 – 1958) a **radikálka, ľavičiarka Hermína Pfeilmayerová** (1884 – 1952) žili v tom istom čase a v tých istých miestach vedľa seba, no možno obývali iné svety. Kde sa navzájom dotkli? Prečo sa nespojili?

Ľubica Kobová vyučuje feministickú teóriu na Fakulte humanitných štúdií Univerzity Karlovej v Prahe. Zaoberá sa feministickou politickou filozofiou a problematikou práce.

SOCHY FRAŇA ŠTEFUNKU
VO VEREJNOM PRIESTORE MESTA MARTIN

komentovanou prehliadkou sprevádza
Adam Galko – kurátor
Turčianskej galérie v Martine

• sobota 24. jún 10:00 – 12:00

začiatok prehliadky: pred martinským Národným domom

vstupenky

- on-line rezervácia:
  www.dotykyaspojenia.sk

predpredaj
v pokladnici SKD

- v pracovných dňoch:
  10:00 – 16:00
- počas festivalu:
  08:00 – 16:00
- polhodinu pred ďalšími
  predstaveniami

Viac informácií
vám radi poskytneme

- telefonicky: 043 422 22 12
  (pokladnica)
  alebo 043 422 01 72
  (prevádzka)
- emailom:
  pokladna@divadlomartin.sk.

festivalový štáb

riaditeľ
Tibor Kubička

programová riaditeľka
Monika Michnová

dramaturgická rada
Lenka Dzadíková
Barbora Forkovičová
Róbert Mankovecký
Monika Michnová
Zuzana Timčíková

technické zabezpečenie
Andrej Agricola

organizačné zabezpečenie
Anna Sochorová

tlačové materiály
Mira Kováčiková

sociálne siete
Jakub Kotúč
Zuzana Palenčíková

web
Jakub Kotúč

mediálna podpora
Zuzana Palenčíková

festivalový žurnál
Michal Badín
Diana Pavlačková (šéfredaktorka)
Alexandra Rychtarčíková
Ivana Topitkálová
Alžbeta Vakulová

livestream
Jakub Kotúč
Peter Michalík
Matej Pančík

fotograf
Braňo Konečný
Tomáš Kubík

video
Maximiliana Gontková
Braňo Konečný

koncepcia a moderovanie Platformy
Lukáš Brutovský
Miro Dacho

projekty
Monika Ondrušová

sekretariát
Iveta Ollerová

účtovníctvo a služby
Agnes Capková
Drahomíra Kuliačková Panušková
Simona Valková
Silvia Zacharová
Jana Majerová

pokladňa
Eva Ochodnická

technická podpora predaja
Slavomír Ochodnický

ubytovanie
Katarína Kučová

zdravotná služba
Zdenka Malá

technický štáb
Janka Nosálová, Mária Brachňáková,
Ján Kurhajec, Tatiana Goldmannová,
Ivana Matuľová, Soňa Mušáková,
Anna Paulovičová, Nina Malková,
Juraj Bojnický, Jaroslav Daubner,
Marián Frkáň, Peter Klaudíny,
Peter Pecko, Jaroslav Fábry,
Pavol Janský, Matej Kramár,
Matej Neradil,Vladimír Kubis,
Zdenek Polášek, Tomáš Had,
Vladimír Mihalik, Miroslav Domian,
Peter Vangeľ, Michaela Gálíčková,
Veronika Kuciaková, Monika Ondrušová st.,
Božena Petrášová, Vlastimil Kulifay,
Juraj Boček, František Lacko,
Milan Drahno, Tibor Gregor,
Pavol Malina, Barbora Špániková,
Sarah Koláriková, Anna Badínová,
Michaela Váňová, Eliška Bilková,
Lenka Drahnová, Lucia Hauzerová,
Barbora Hofierková, Daniela Holubová,
Zuzana Minarovičová, Jarmila Mráziková,
Katarína Schmidtová, Dorota Uríková,
Anna Valášková, Eva Oľhová

vizuál a propagácia

logo
MADE BY VACULIK

propagačné materiály
Dalibor Palenčík

zvučka
Miloslav Kráľ

TV spot
Lukáš Brutovský
Róbert Mankovecký

rozhlasové spoty
Róbert Mankovecký

interný dátový systém
Ivan Kharlamov

webová stránka
UNITE s. r. o.

vydalo Slovenské komorné divadlo Martin
redaktorka Mira Kováčiková
anotácie Barbora Forkovičová,
Zuzana Timčíková (Hlavný program)
a Lenka Dzadíková (Pre mladé publikum)
zodpovedná redaktorka Monika Michnová
dizajn Dalibor Palenčík
tlač NEOGRAFIA Martin
vyšlo jún 2023

organizátor

SLOVENSKÉ KOMORNÉ DIVADLO

zriaďovateľ

ŽILINSKÝ SAMOSPRÁVNY KRAJ

hlavný partner

z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia

fond na podporu umenia

partner

MARTIN

partner

lita AUTORSKÁ SPOLOČNOSŤ

partneri

NEOGRAFIA

VŠEOBECNÁ ZDRAVOTNÁ POISŤOVŇA

GALÉRIA MARTIN

Motorr MARTIN

hotel TURIEC

VINOTÉKA & BAR Sommelier

infinity infinityreklama.sk

vitar POMÁHAME ĽUĎOM VIESŤ ZDRAVŠÍ ŽIVOT

kultúrne centrum museum

Silencia

UNITE PARTNER PRE INTELIGENTNÝ PODNIK

kaviareň

HIFO TAXI

mediálni partneri

rtv: ROZHLAS A TELEVÍZIA SLOVENSKA

RÁDIO DEVÍN

RÁDIO EXPRES

tvt televízia turiec

vlmedia reklamná agentúra

DENNÍK N

kød DIVADELNÝ ÚSTAV BRATISLAVA THE THEATRE INSTITUTE

Kontentino

MLOHi

.týždeň

TURIEC ONLINE

aktuality.sk

Pracujeme pre autorov aj pre divadlá

Sme občianske združenie autoriek a autorov z oblasti literatúry, divadla, audiovízie a výtvarného umenia.

Pomáhame tvorcom spravovať ich autorské práva a uzatvárať férové licenčné zmluvy. Divadlám pomáhame získať súhlas na použitie diel slovenských aj zahraničných autorov. Venujeme sa kolektívnej správe práv – autorkám a autorom zabezpečujeme odmeny za použitia ich diel.

Podporujeme kultúrne a vzdelávacie projekty, medzi nimi už štvrtý raz aj festival Dotyky a spojenia.

www.lita.sk

lita

WWW.DOTYKYASPOJENIA.SK